

Světlik

svět libereckých knihoven

bách po odpadnutí vod první suchá země i na temeni Ještěda.
na, usedají do stínu platanů a jejich urputné vzezření se stává mírným.
jí nazdarbůh. Být básníkem, to není jenom tak.
Oh, moje Mañon! Slunko bylo u samého západu a svatojánnští broučci vstávali.
to be done. Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.
ler Fall ist.

Týden knihoven plný překvapení



Začátek nového školního roku je úzce svázán s činností knihoven. Žáci i studenti všech škol se vracejí po prázdninách domů a do školních lavic a najednou je zájem o knihovnu větší – děti dostávají literární úkoly, studenti chodí do knihoven vysedávat během prodlužujících se večerů, aby načerpali znalosti a informace, které jim knihovny mohou nabídnout a které potřebují ke studiu.

Podzim je i dobou, kdy kratší den láká k návštěvě přednášky, koncertu, semináře nebo školení. Dříve se stmívá, večer je delší a počasí je sychravější, proč si nepřečíst pěknou knížku u nás, v knihovně?

V říjnu přichází jako každoročně Týden knihoven, celostátní kampaň

k podpoře čtenářství.

V Krajské vědecké knihovně v Liberci se letos návštěvníci mohou těšit opět na Noc s baterkou, tentokrát věnovanou dětem. Inspirovali jsme se březnovým úspěšným večerem pro dospělé, kdy jsme procházeli ztemnělým prostorem knihovny a na mnoha místech na nás za zvuků hororové hudby číhala nečekaná překvapení. Nyní zveme děti a rodiče, aby si prošli knihovnu a seznámili se s pohádkovými postavami, které se v kouzelném večeru 6. října budou před dětmi postupně zjevovat. Dětem je také věnováno sobotní divadelní představení 1. října, které zahajuje program Týdne knihoven, stejně jako každodenní dopolední čtení pro malé děti v Knihovně pro děti a mládež, kam mohou s maminkami či s tatínky přijít poslouchat ti nejmenší návštěvníci. Na 4. října plánujeme novou věc – překvapení pro ty, kteří chtějí vědět (a na vlastní kůži si vyzkoušet), jaká je cesta knihy knihovnou – od jejího zakoupení přes zpracování, zápis do katalogu, polepení etiketami až po její zařazení do regálu. O den později se chystá slavnostní otevření přestěhované pobočky v Ruprechticích v Konopné ulici. Pobočka je otevřená již od září, ale právě 5. října bychom chtěli čtenáře i hosty přivítat zvlášť slavnostně, s programem a občerstvením. V pátek 7. října se budeme v Hudební knihovně věnovat hudbě in natura. Využijeme elektronický klavír a v odpoledním programu Černobílé klapky zveme všechny zdatné klavíristy a klavíristky (věk nerozhoduje), aby si k nám přišli zahrát a zpestřili tak páteční odpoledne. Pro odvážné jsou připraveny malé odměny. Během týdne proběhne také čtenářská amnestie či přihlašování dětí zdarma.

I když Týden knihoven v neděli končí, chtěli bychom jej ještě doplnit o pondělní odpoledne, které bude věnováno divadelní hře Jonathan Livingston Racek. Toto představení Richarda Davida Bacha vzniklo v dramatizaci a režii Jaroslava Duška ve spolupráci s Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka. Můžeme se jistě těšit na nevšední zážitek! Knihovna se v letošním roce věnuje neslyšícím ve větší míře, proto již na jaře proběhla přednáška o světě neslyšících, nakupujeme média vhodná pro neslyšící a od října je možné v knihovně navštěvovat kurz českého znakového jazyka. Chceme se přiblížit světu neslyšících a pomoci jim v překonávání bariér.

Podzimní nabídka je bohatá, věříme, že si u nás i v dalších knihovnách Libereckého kraje vyberete.

Mgr. Blanka Konvalinková
ředitelka

Obsah



SVĚT libereckých knihoven.....	2
<i>Z knihovny.....</i>	<i>2</i>
<i>Janeb Jak vyhledávat v katalogu.....</i>	<i>2</i>
<i>Ruprechtická pobočka v novém.....</i>	<i>3</i>
<i>Akce v knihovně.....</i>	<i>5</i>
<i>I. Karásková:</i>	
<i>Objekt Karla Malicha zapůjčen na výstavu do Prahy.....</i>	<i>5</i>
<i>Týden knihoven.....</i>	<i>7</i>
<i>Tvoří knihovnici.....</i>	<i>8</i>
<i>A. Ferdan: Básně.....</i>	<i>8</i>
<i>Z regionu.....</i>	<i>14</i>
<i>Knihovny na Liberecku – po roce po povodních.....</i>	<i>14</i>
<i>Návratový box na knihy</i>	
<i>v Městské knihovně v Jablonci nad Nisou.....</i>	<i>17</i>
<i>Noc s Andersenem 2011.....</i>	<i>18</i>
SVĚT veletrhů a soutěží.....	23
<i>Literární soutěže Nisa – řeka, která nás spojuje</i>	
<i>a Máj, měsíc poezie, výsledky a vítězné básně.....</i>	<i>23</i>
SVĚT souvislostí.....	29
<i>M. Sekyra:</i>	
<i>Dialekt a německá literatura z Českolipska do r. 1945 VII. ...</i>	<i>29</i>
SVĚT libereckých autorů.....	33
<i>J. Janáček:</i>	
<i>Kašpárkoviny – Bramborový král.....</i>	<i>33</i>
<i>Pavel Brycz:</i>	
<i>Tatí, vypravuj... – Příběh vyprávěný balonkem.....</i>	<i>36</i>
<i>L. Muška:</i>	
<i>Kvítí spíš nemilodějně.....</i>	<i>38</i>
<i>S. Kubín:</i>	
<i>Texty.....</i>	<i>41</i>
SVĚT mladé literatury.....	43
<i>L. Hauserová: Texty.....</i>	<i>43</i>
SVĚT nových knih.....	45
<i>Marie Dolistová: Paní Zdislava z Lemberka.....</i>	<i>45</i>
SVĚT kritického myšlení.....	46
<i>S. Kubín: Recenze jako interview.....</i>	<i>46</i>

Redakční rada:

Jiří Janáček, Vladimír Piša, Marek Sekyra **[KAL]**
Blanka Konvalinková, Jaroslava Starcová, Libor Schiffner **[KVK]**

Tento projekt se koná za finanční podpory MK ČR.

Vydává Krajská vědecká knihovna v Liberci **[KVK]** spolu s Kruhem autorů Liberecka **[KAL]** jako účelový tisk.
Tisk Geoprint Liberec, www.geoprint.cz

Evid. č. MK ČR 14407 ISSN 1214 - 2751



Z knihovny

J aneb Jak vyhledávat v katalogu

Dobrý den. Dovolte mi, abych se představil – jsem knihovní online katalog. Určitě mě znáte! Ať si knihovníci říkají cokoli, já jsem přece v knihovně ten nejdůležitější. Za kým jdete, když vstoupíte do knihovny? Na koho se díváte, když sedíte doma u počítače a potřebujete se mrknout, jaké máme v knihovně knížky? Aha! Přece za mnou.

Knihovníci, ti si vůbec o sobě moc myslí. Beze mě by byli taky vyřízení, copak by ve všech těch regálech

Dokážu třeba najít knížky podle jejich názvu, podle autora, který je napsal, nebo podle předmětového hesla. To je takové klíčové slovo, které vám napoví, o čem která knížka hlavně vypráví, třeba jako homeopatie nebo heraldika. Taky umím hledat ve více položkách najednou, tomu se říká rozšířené hledání. Co se po mně ale většinou chce nejčastěji, je ukázat, kdepak můžete knížku najít přímo v knihovně. To není problém! Mám pro vás připravenou malou tabulku, kde mám všechny tyhle věci napsané. Jestli je knížka vypůjčená, nebo ne, v jaké části knihovny ji najdete a pod jakým písmenkem je v regálu schovaná.

dokázali něco najít bez mojí pomoci? A i kdyby, jak by zjistili, jaké knížky jsou vypůjčené, jaké volné, a kdy je čtenáři vrátí? Já ale nejsem vztahovačný – každému rád pomůžu. Dokážu toho spoustu!

Umím třeba vyhledávat podle různých kritérií – to jste věděli?

Už to dělám nějakou dobu, víte. Většinou už dokážu říct, co by kdo chtěl! Třeba když přijde maminka s kočárkem, většinou zkouší hledat pohádky. Těch znám spoustu! Když přijde hodná babička, rád jí pomůžu najít kuchařku nebo harlekýnku. A když dorazí nějaký školák, hned mě svrbí bity, jak bych mu





Pokud je knížka novější, rád vám ukážu i její obrázek, třeba takovýhle:

Babička
Božena Němcová

rovnou našel nějakého Harryho Pottera – po těch se jen práší! Trochu větší starosti mi dělají studenti, chápete, chtějí samá odborná skripta, a hlavně je chtějí hned. Sem tam se s nimi musím dohadovat, ale nakonec se vždycky nějak domluvíme. Jak by ne, v knihovně je přes milion knížek, a já vím o každé z nich!

Tak já už vás nebudu rušit, vím, že čtenáři často někam pospíchají. Rád jsem vás potkal a budu čekat, až se spolu příště uvidíme u monitoru. Hlavně se mě nebojte – společně tu správnou knížku najít dokážeme!

Michaela Staňková

Ruprechtická pobočka v novém



Pobočka v Ruprechticích se přestěhovala do nových prostor v Konopné ulici č. 1232 (areál Centra aktivního času Konopná). Původní prostory ve Věkově ulici byly z technického hlediska v havarijním stavu a ve spolupráci s Magistrátem města Liberec se za pět minut dvanáct podařilo najít jiný objekt, lépe vyhovující našim potřebám.

V nové pobočce jsme se snažili vytvořit příjemné prostředí pro všechny skupiny čtenářů, ale více se chceme zaměřit na práci s dětmi a seniory.



Např. pro děti jsme vyčlenili celou jednu velkou místnost, kde budou k dispozici nejenom knihy, ale bude vybavena také herními prvky a relaxační zónou. Připravujeme zajímavé akce pro děti – divadelní představení, tvůrčí dílny apod. Volnočasové aktivity bychom rádi nabídli také čtenářům z řad seniorů.

Významným faktorem, který ovlivňuje celkový dojem, je zastaralé vybavení (knihovní regály, sedací nábytek apod.) – zatím se nám bohužel nedaří získat dostatečné množství finančních prostředků na jeho obnovu, ale snažíme se dál.



Věříme, že dosavadní čtenáři ruprechtické pobočky si najdou cestu i do nové lokality, ale rádi přivítáme také nové čtenáře, kteří o existenci knihovny třeba nevěděli nebo pro ně byla daleko.

Pobočka v Ruprechticích se otevře 1. září 2011 v rozšířené provozní době (4 dny v týdnu – více infor-

mací na webu knihovny), slavnostní zahájení provozu se však uskuteční až 5. října 2011 od 14.00 hodin v rámci celostátní kampaně Týden knihoven. Těšíme se na Vaši návštěvu.

Krajská vědecká knihovna v Liberci provozuje šest poboček (Kunratická, Králův Háj, Machnín, Rochlice, Ruprechtice, Vesec), slouží primárně občanům okrajových částí Liberce. Základní poskytované služby jsou služby výpůjční a informační, ale významná je také jejich funkce setkávacích center pro obyvatele dané lokality. Jsou důležité pro seniory a malé děti, pro které může být vzdálenost do hlavní budovy limitující.

Významnou součástí služeb poboček je také nabídka vzdělávacích a volnočasových aktivit pro děti a dětské kolektivy. Naše pracovnice akce při-

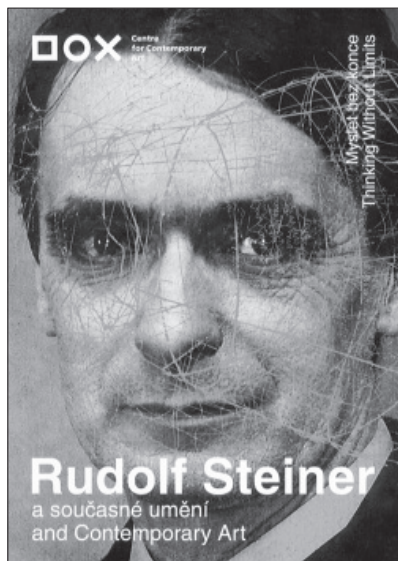
pravují pravidelně již několik let – kromě základních bibliografických lekcí (seznámení s knihovnou a jejími službami) se jedná o tematické besedy,

autorská čtení a besedy s autory, výtvarné dílny, výstavy a další aktivity.

Dana Petrádová

Akce v knihovně

Objekt Karla Malicha zapůjčen na výstavu do Prahy



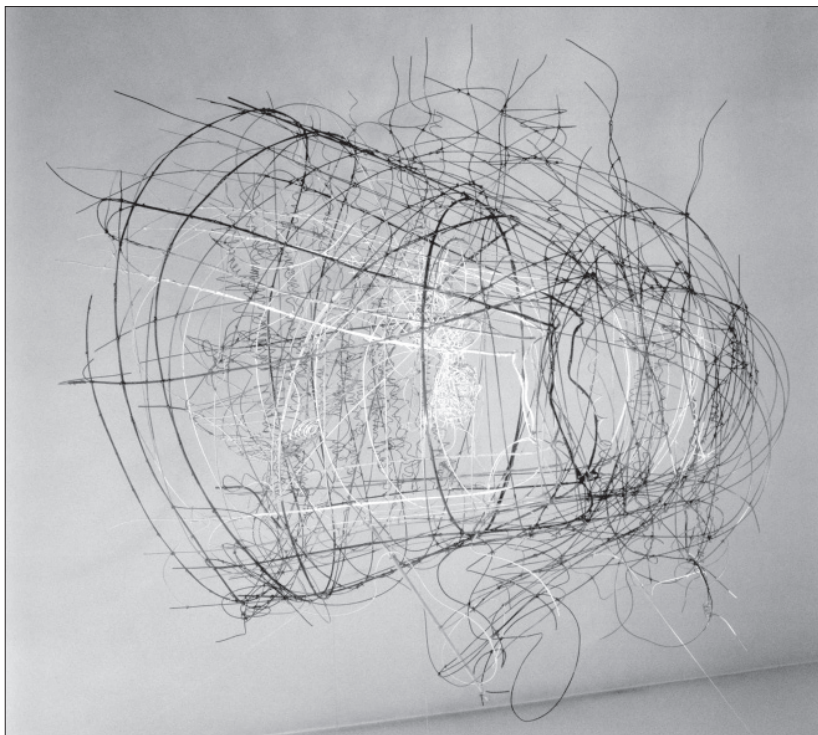
Ti z nás, kteří měli během léta pocit, že v knihovně něco schází, se nemýlili. Objekt Já a ten, jehož potkávám (1976–80) od jednoho z nejvýznamnějších českých sochařů Karla Malicha (1924) zmizel z prostoru nad čítárnou, protože byl zapůjčen na výsta-

vu Rudolf Steiner a současné umění do Centra současného umění DOX v Praze.

Někteří z nás měli to štěstí, že mohli sledovat náročnou podívanou: sundávání objektu z jeho místa a poté jeho vynesení z budovy (kvůli tomu bylo nutné odstranit část skleněné stěny průčelí). Každý si umí představit, že se jedná náročnou práci, při které je zapotřebí velké opatrnosti, aby se rozměrný (190×258×105 cm) a přitom křehký objekt nepoškodil. Význam tohoto mimořádného uměleckého díla dokládá i skutečnost, že to nebylo poprvé, kdy se prestižní výstavní instituce obrátila na knihovnu s žádostí o zápůjčku Malichova objektu. Poprvé to bylo do Paříže a letos v létě do pražského DOXu.

Výstava Rudolf Steiner a současné umění byla předchozím roce uvedena v Kunstmuseu Wolfsburg a poté v Kunstmuseu Stuttgart. Její pražská verze trvala od 16. června do 12. září a doplnil ji nejen objekt Karla Malicha, ale i doprovodná výstava Myslet bez konce: Rudolf Steiner inspirací.

Rudolf Steiner (1861–1925) je známý jako osobnost, která zasáhla do mnoha oborů. V první řadě byl filozofem, zakladatelem duchovní vědy



antroposofie, která spojuje duchovní oblast s poznatky vědy. Málokdo ví, že je také zakladatelem waldorfských škol. V první čtvrtině 20. století několikrát pobýval v Praze, kde svými přednáškami zapůsobil na řadu osobností. Pražská výstava chtěla přiblížit a ukázat Steinerovy myšlenky v tvorbě slavných současných výtvarných umělců: jsou to např. Mario Merz, Anish Kapoor, Olafur Eliasson, Joseph Beuys; součástí byly i Steinerovy vlastní kresby a – český Karel Malich. Souběžný výstavní projekt Myslet bez konce se snažil ukázat přímý vliv nebo podobné kořeny u umělců, kteří působili v Praze a ve Vídni: např. Josef

Váchal, František Drtikol, Adolf Loos, Hilde a Richard Pollak. Během léta jsme tak měli jedinečnou příležitost vidět díla autorů, které u nás nevidíme často a porovnat vedle sebe tvorbu Steinerových současníků a tvorbou současných umělců.

Celá pražská výstava jasně odkazovala na duchovní inspirace a duchovní aspekt, ke kterým se v divokých dobách nutně obracíme. Liberecká knihovna a její návštěvníci mají to štěstí, že mohou skrze Malichův objekt Já a ten, jehož potkávám nacházet duchovní zastavení každý den.

Iva Karásková

PROGRAM

Akce v hlavní budově knihovny

01. 10. 2011 od 10.00 hodin

O Plaváčkoví

Klasická pohádka o Plaváčkově cestě k dědovi Vševedovi.
(45 min. pro děti od 3 let)

04. 10. 2011 od 09.00 do 16.00 hodin

Cesta knihy

Staňte se na chvíli knihou a na vlastní kůži zjistíte, co všechno se s knihou děje od první chvíle, kdy se ocitne v knihovně.
(v hodinových intervalech)

05. 10. 2011 od 14.00 hodin

Slavnostní otevření pobočky Ruprechtice

(Konopná ulice č. 1232)

05. 10. 2011 od 18.00 hodin

Biebersteinové, první majitelé Liberce a jejich putování střední Evropou ve 13. a 14. století přednáška

06. 10. 2011 celý den

Knihovna pro děti a mládež

Amnestie a přihlašování dětí zdarma

06. 10. 2011 od 19.30 hodin

S baterkou do knihovny

Noční prohlídka knihovny pro děti do 12 let plná pohádkových postav. Děti, nebojte se a nezapomeňte baterky nebo čelovky. Z kapacitních důvodů prosíme o registraci na www.kvkli.cz (Aktuality). Jedno dítě může doprovázet maximálně 1 dospělý. Děkujeme za pochopení.

07. 10. 2011 od 15.00 do 16.00 hodin
Hudební knihovna

Černobílé klapky aneb přijďte si užít svých pár minut slávy

Příležitost zahrát si na elektronickém klavíru před publikem. Drobné občerstvení.

11. 10. 2011 od 18.00 hodin

Richard Bach – JONATHAN LIVINGSTONE RACEK

Divadelní představení tlumočené do českého znakového jazyka.

03. až 07. 10. 2011 od 10.30 každý den

Krátké čtení v Knihovně pro děti a mládež

Týden knihoven 3.–9. října 2011

motto: 15. kraj ČR – kraj knihoven

PROGRAM

Akce na pobočkách

POBOČKA VESEČ

4. 10. 2011 od 17.00 hodin

Beseda se spisovatelkou a lidovou vypravěčkou Slávkou Hubačikovou

7. 10. 2011 od 17.00 hodin

Les Ráholec – vernisáž výstavy

POBOČKA KUNRATICKÁ

každý výpůjční den v týdnu
od 03. do 07. 10. 2011

Čtenářský deník vlastnoručně svázaný – kreativní dílna

5. 10. 2011 dopoledne

Knížka pro prvníáčka

Slavnosti přivítání prvníáků
v projektu rozdání „čteníčků“.
(pouze pro pozvané)

7. 10. 2011 dopoledne

Můj prázdninový deník

Vyhodnocení a ocenění
účastníků prázdninové soutěže.
(pouze pro pozvané)



Tvoří knihovníci a přátelé knihovny

Básně

Antonín Ferdan

Pod střechou v pavučinách a
nečasu

v rozpůleném kostele
squat a okna
skrz mozaiky svatých

všechno se dá vydělit
i tenhle starej barák u kostela

kde
obchází tiché byty
průvanovitou
chladností

i ta samota
se dá vydělit

do střech.

Šelesty měsíční chůze,
všude kolem ležím jenom já.
„Dám si jedno velký.“
„A civěl jsem...“

I.
Ze mě do i na se žere plíseň.
Chlemtá. Děsivě bílá noční inhalace svírání
s trochou špinavé krve. Mokvá.
„Nejste k přehlédnutí, pane. Nejste.
Jste kuřák, že?“ Jsem.



ANTONÍN FERDAN (narozen 1987 v Třebíči) studuje poslední rok Učitelství pro základní školu v Liberci, obor český jazyk a občanská výchova a zároveň učí na Střední škole gastronomie a služeb v Liberci. Je předsedou neziskové organizace LOS, kde se věnuje zejména propojování formálního a neformálního vzdělávání na místní i mezinárodní úrovni. Své verše doposud knižně nepublikoval.

II.

Už od malička kornouty šmodrchám do květin.
Vždy najdu díru, vlezu
do ní a „Nehrajeme dnes na babu?“
S tím na ni nelezte. Jste chorobný.
Plácní mě přes zadek!
Stromy padají do svých korun. Je to zázrak klubka,
zlaté vlasy a tiché pochrupkání větru. Léto. Kruh.
Kolik vám vlastně je? Není mi.
Zkuste jiný. Zkuste svět. Dal bych si ještě jedno, pane.
„Vy jste...“ Díky.

III.

Otevřená skříň.
Ne, to nejsou vaše oči, pane. To je hladina,
vyfoukaná do hladka. To není váš vítr,
to ze mě hníje voda. Pijte, pijte!
Co hrdlo stačí useknout k vašim nohám, padne
a pak jen vzpomínáte na šelesty kolem těl.

Malicherné pití slin od pusy jinýho.
To jste, pane. Ale jste, to vám jde závidět.
Kam? Kam jde? Vždyť pohyb není
zastavte v řeči,
hlavně ne skočte.
Stojím. Jsem. Piji. Stojím.

Padá potmě a řvoucí kachlová kamna červeně pulsují.
Klování do zmrzlé země.
Pustíme si film, miláčku? –
Tukot. Jeskyně se bortí v přívalech orgasmu
se stěny lámou v půli rozrýté kapky masa na jazyku
za hlavou trhám den větev
do kmene větev do kmene ulomený stvol
Na ostnech peřin tikot kroky utichly ale baletka by chtěla
tančit na prsech dál.

Začíná být teplo od ohně.

Ale miláčku, jen si šáhni *Ale tam ne!*

Miláčku! Zítřka posuneme hranici



Až k Mexiku SLIBUJI

Sršně pukají v očích
zase ta šlápěj nápisy ze střev *Přesně to jsi!* Rozdrápu si hrud' tak moc chci
otevřít skříně
Za hlavou dějí se

Chci
Chci...

Roztáhni řeky a vlni se až k mořím
v malém červavém potůčku.
Jablko padá od stromu
do tvýho klína. S pravidelnou přesností
o tom sním.

* * *

Beton.
Měly jsme hlad a sama jsem se myla
jen když to začalo.
Ale to nic.
To jen válka uvnitř Evropy, tenkrát noviny i o ztracené duši
a zamotaných vlasech Arménky.
Byla prý krásná jako vyhořelé dřevo v reliéfech kostela 8. století.

Nebyl to špatný sen. Měly jsme hlad. Hladověly jsme
po chlapech
– tolik mrtvých nemluvnat.
Bylo jim dvacet a ještě nikdy
nepromluvili o tom, že by nás chtěli za své. Možná i vlastnit barák.
A vážně. Bez syna jsi souška vytesaná do džínsů. Pak jsem se vypařil.

* * *

Jako když jsem potkával
Jiřího Koláře
Na kamenech vytesaní holubi
vedle lidí
nehybnost ruší snad jen pohyby pod sukněmi
na lavičkách v parcích milenci a jejich chtění



prochvívá se pažemi
pomalu začínám cítit podzim když
všechno krouživě padá a pád je tak zběsilý
že nepostřehneme to okno
kde se odráží západ a oko
ve kterém se třpytí dvě kolínka do břicha
potrat
a chlast.

* * *

Po půlnoci pavouci na očích
to tenkrát jsi ještě jezdila na koních
neslyšíš posouvání skříní
a sníh ti padal do tváří
Stěhováci nespí – nikdy
Schválně

Kolem pálivé rybníky
a pošty zavřely den ryby shnilé
nedostatkem dotyků
dva konce prstenů hledaly konečnost
a mozek se v tobě třese jako aspik
Tenkrát
Jedna sklenka
druhá
Když jsi potratila dítě
v sobě

Po půlnoci žáby líbají princům
rozměrné tóny cválají a tobě
druhý den zase noc
odzvání.

To nejsem já či ty
Dítětem se každý narodí. Pak se párkrát krápníky
poutají hvězdy ke svým snům
Šeptáš
to nejsem já to nejsem ty. Stěhování.
Vločky zanáší kýč.



I.

Už jsem vás viděl chodit, už jste šel.

Vám není do skoku, že?

Pane, prosím, mohl byste...?

Celý jste se prolomil do větve. Tak táhle, křupavě.

K zemi. Jste hliněný. Kolem se zužuje měsíc.

Křupěje přetékaří horizont do mělkých moří –

Je jedno, co je, je-li.

Tenkrát jste se na mě usmál.

Bylo vám do breku-

II.

Hodiny stojí

pod balkónem nevěsty.

Tíkot vzdálených chťičů ubíjí prázdnou předsíň.

Dva průzory do vedlejšího bytu.

Pane, jste šmírák!

V koupelně zařídil hřídlo slasti. Dvě nahá prsa, dvě nohy, dvě ruce.

Oči ne-.

Hodiny stojí. Bzuket zvonkem zatřást jednou za čas. Mám pocit,

že tu někdo musí být.

III.

Jsem tentýž jako včera

až na nové čáry.

Vždycky se setmí.

Zastavení na znamení a blíž se

k ní nedostanu.

Jsou to už roky. Římsa.

Horizonty.

* * *

Sta letí ve slovech -ch -ch
NA ZDROWIA - echa - pij pláč tahá čas za delší cop
vteřina lesem bez pána.
– Motýlí křídla naložená ve sněhu její
oči tanec oči tančí?
Svěrák.
Buldočí stisk zimou Arménka na chodníku
pošlapaná
dítě
prodám se u kostela a je to všechno v Polsku.
Kraj klečí stínem lesy vteřinou její noc nekonečná cigareta vypálená do hrdla
tak žhářsky! Ta kostka je stejná jako ty já.
Padá k zemi Je neděle
Dnes jsou všichni v kostele.

A její prs se pokouší o vzkříšení.

* * *

Bitka.
Na chodníku leží několik peprných vět
snubní prsten
celý od krve a hlava
přischlá k zemi
– možná láskou k domovině

Ve vzduchu je cítit sex
zpocený zápas dvou mužů pod sluncem
pěst - pěst - pěst
jako polibky padající z rukou anděla
– ty nejsi věřící?
ptá se mě tančící dítě
kolem toho všeho.

Směje se penízkům na dlani.



Z regionu

Knihovny na Liberecku – po roce po povodních



Raspenavská knihovna po povodni.

Lidé na Liberecku si v srpnu připomenou ničivé povodně, které tento malebný kraj poznamenaly k nepoznání. Škody na majetku i na duších obyvatel postižených míst dosáhly během chvilky do té doby nepředstavitelné výše, přírodní ráz se dramaticky změnil. Fatálnímu zničení nebyly ušetřeny ani knihovny, i když s ohledem na míru devastace kraje jich nakonec tolik nebylo. Snad díky dříve kritizovanému umístění knihoven v patrech budov či na kopcích bylo povodní zničených knihoven jen šest. Jak si stojí těch 6 knihoven dnes, ani ne rok od povodní?

Bylo pro nás překvapením, že bezprostředně po záplavách, kdy se pozornost věnovala především záchraně lidských majetků, zajištění dodávek energií, vody, dokonce i dopravní dostupnosti, věnovaly obce pozornost i záchraně knih a vybavení knihoven. Některé z knihovnic uklízely bahno z knihovny i ze svých domovů! Přesto, ani ne po roce, některé obnovují provoz, některé se intenzivně připravují:

Pertoltice pod Ralskem – V této obci na Českolipsku se místní (neprofesionální) knihovna ocitla pod záplavovou vlnou hned dvakrát, v rozmezí 3 týdnů. Obec se proto rozhodla zrekonstruovaný objekt pro knihovnu již nevyužívat a knihovnu přestěhovat do 1. patra obecního úřadu. Je zde již připraven PC z VISKu, zakoupeny nové regály, během léta doplníme knihovní fond a připravíme provoz.

Velký Grunov – Místní knihovna v této obci na Českolipsku je pobočkou knihovny na Brništi a dlouho to vypadalo, že se zde nenajdou jiné vhodné prostory (původní objekt statik nedoporučil k využití). Nakonec nové vedení obce rozhodlo o umístění knihovny do školy a jakmile ve škole proběhne menší rekonstrukce (v průběhu prázdnin), knihovna se bude moci nastěhovat – předpokládáme opět nejpozději na podzim. Knihovna zde nakonec získá i lepší prostory, což ocení zejména dětiští uživatelé, kteří byli zvyklí knihovnu vyžívat i jako klubovnu.

Bílý Kostel nad Nisou – Paní Marečková, dlouholetá knihovnice v Bílém Kostele na Liberecku, obnovila provoz knihovny již dva měsíce po povodních. Konečné úpravy byly naplánovány na jaro, až vše pořádně vyschne a knihovna dostane novou malbu. Mezitím však obec přijala jiné řešení, část původních prostor knihovny musela být uvolněna pro poštu, která v obci chyběla, a knihovna musela být znovu vystěhována kvůli stavebním úpravám místností. Upravená knihovna bude vybavena novými regály a pokud vše půjde podle plánu, čtenáři v Bílém Kostele budou opět mít na podzim svou knihovnu. Povodní zničené knihy, kterých bylo více než 1 000, jsou postupně nahrazovány dary a knižními novinkami.

Dětrichov je další obcí na Liberecku, kterou loňské srpnové povodně připravily o knihovnu. Po důkladném vysušení místností mohly být na jaře zahájeny práce na rekonstrukci – opravy omítek, elektroinstalace, výměna radiátorů, podlahové krytiny, vymalování a vybavení novými regály a nábytkem. Zničené počítače byly nahrazeny z Projektu internetizace knihoven Libereckého kraje a z VIS-Ku 3. V současné době se třídí a přeznačují knihy, které po povodni mohou zůstat ve fondu, knihovna dále zpracovává množství darů, především od autorů knih pro děti. Za zveřejnění stojí, že tuto knihovnu výrazně podpořili žáci chrudimské Speciální základní školy, kteří uspořádali benefiční akci „Den na pomoc povodní postižené obci“ – výtěžek se rozhodli věnovat právě na

obnovu dětského oddělení dětrichovské knihovny. Finanční dar na nákup nových knih osobně v Chrudimi převzal starosta Dětrichova společně s knihovnicí Mirkou Kohoutovou při vystoupení Divadelního souboru Rozmarýn a místních MŠ. Dlužno podotknout, že Speciální škola, která celou akci realizovala, velmi úzce spolupracuje s Městskou knihovnou v Chrudimi, která stojí za celým projektem. K finanční pomoci pro Dětrichov přispěla i obec Lučany nad Nisou na Jablonecku. Finanční prostředky předané na obnovu obecní knihovny pocházely ze vstupného na tradiční lučanský koncert Kocianova kvarteta. Dětrichovská knihovna předpokládá zahájení v automatizovaném provozu na podzim 2011.

Frýdlant – Existence knihovny v tomto sedmitisícovém městě byla poměrně dlouho nejistá. Původní prostory (v době povodní nově zrekonstruované!) umístěné na frýdlantském náměstí byly totálně zničené a vedení města hledá jiné. Všechny případné možnosti se však jeví jako finančně velmi náročné investice. Veřejnost se intenzivně zajímá, co bude s knihovnou a situace se dál řeší. Po posledních jednáních se zdá, že knihovna nalezne své umístění v budově základní školy a ještě v letošním roce, po nezbytných stavebních úpravách, by zde knihovna mohla najít zázemí. Po dokončení by knihovna mohla nabídnout dostatek služeb nejen žákům ZŠ v místě, ale nově i obyvatelům blízkého sídliště. Provoz by měl být zahájen do konce letošního roku.



Raspenava – Nejvíce postižená knihovna v Raspenavě na Liberecku obnovila provoz začátkem května 2011. Nové prostory v přízemí budovy městského úřadu byly vybaveny zakázkově vyrobenými regály a dalším nábytkem, v současné době jsou instalovány nové počítače pořízené z dotace programu VISK 3. Knihovnice zpracovala 1/10 fondu, která byla při povodních zachráněna, a v současné době zpracovává mnoho darů, které byly získány od čtenářů, z mnoha knihoven i zakoupeny z prostředků obce. A nabídky knižních darů stále přicházejí. Knihovna nově slouží i jako Informační centrum a nabízí místním i návštěvníkům obce materiály nejen z Raspenavy, ale dalších míst kraje. Vedoucí městské knihovny Radku Čapkovou čeká ještě mnoho práce, aby mohl být kompletně



obnoven plně automatizovaný provoz tak, jak tomu bylo před srpnem 2010. Důležité ale je, že občané Raspenavy opět dostali po necelém roce možnost navštěvovat svou knihovnu, třebaže v podstatně menších, provizorních podmínkách.

Ze všech uvedených skutečností vyplývá, že rok po povodních se situ-



ace obrací k lepšímu, a to nejen díky podpoře zřizovatelů, ale především obětavosti a pílí knihovnic, které se nenechaly zlomit tím, co jejich obce a knihovny potkalo, a s odhodláním začínají znovu.

Závěr by si zasloužil poděkování – kde a u koho začít dříve? Na koho nezapomenout? Vedle anonymních dárců přispěla na zveřejněná konta řada našich kolegů, obálky se spon-tánně vybranými penězi k nám dorazily z SVK Ústí nad Labem, Městské knihovny v Ostravě a dalších nejmenovaných. Jen na povodňovém kontu Městské knihovny v Raspenavě se sešlo celkem 53 390 Kč od soukromých dárců, mnoha organizací, knihoven, SKIPu i prvního MARKA 21, a peníze byly použity jako příspěvek na vybavení nových prostor knihovny. Zmínit musíme i rozsáhlou materiální pomoc Městské knihovny v Praze, která se přihlásila k systematickému doplnění zničeného knihovního fondu. Všem patří hluboký obdiv a úcta. Za postižené obce, jejich knihovny i náš kraj vyjadřujeme velké poděkování VŠEM!

Možná za všechna poděkování přikládáme jedno konkrétní, které snad nejlépe vystihuje hloubku pocitů a obdivů za sdílení věcí těžkých...

„Já bych chtěla touto cestou ze srdce poděkovat za milé přijetí v Chrudimi. Byla jsem velice dojatá nad existencí někoho, kdo chce pomoci úplně neznámé malé knihovně. Před 40 lety jsem ji začala budovat a teď začínám úplně znovu. Věřím, že díky obětavým lidem, kteří jsou ochotni pomoci a pomáhají,

se mi podaří postavit knihovnu opět na nohy. A ještě se vrátím ke kroužku Rozmarýn, jehož program mě uchvátil. Celý život jsem pracovala s dětmi, a tak vím, co dá práce připravit vystoupení se zdravými dětmi, proto se hluboce skláním nad prací paní učitelek, které připravily tak krásný a náročný pořad s dětmi handicapovanými. Ještě jednou děkuji za krásný zážitek. Všem dětem do Chrudimi posílám velký dík.“ *Mirka Kohoutová, knihovnice z Dětrichova.*

Iva Slámová, KVK Liberec
Dana Kroulíková, MK Česká Lípa

Návratový box na knihy v Městské knihovně v Jablonci n. N.



foto Petr Hejhal

Na začátku srpna 2011 se Městská knihovna v Jablonci nad Nisou přirádila k již celé řadě knihoven v České republice, které umožňují svým čtenářům vracet knihy prostřednictvím návratového boxu. Bibliobox značky Herbie umožňuje čtenářům registrovaným v hlavní budově jablonecké

knihovny na Dolním náměstí vrátit knihy, časopisy, CD i DVD kdykoliv, a to i mimo obvyklé otevírací hodiny, v sobotu, v neděli i ve svátek. Takto vrácené knihovní jednotky jsou ze čtenářského konta odepsány následující výpůjční den. Avšak jakékoli poplatky spojené s výpůjčkou je nutné vždy vyřídit osobně. Věříme, že s touto novou službou budou čtenáři spokojeni.

Noc s Andersenem 2011

Už pojedenačtve v našem kraji děti prožívaly Noc s Andersenem. Tentokrát spolu s nimi nocovalo z 1. na 2. dubna 2011 40 000 dětí na tisíce čtyřiceti spacích místech nejen v českých a moravských zemích, ale například v knihovnách a školách na Slovensku, v Polsku a Slovinsku, v českých a slovenských školách v Sydney, v Kodani, Paříži či Londýně, nocovalo se i v Ženevě, Drážďanech, americkém Baltimore.

V našem kraji se zapojilo 19 knihoven, ale také domy dětí, základní školy a mateřské školy. My se budeme věnovat knihovnám a pěkně podle abecedy.

Začneme **Místní knihovnou v Albrechticích v Jizerských horách**, odkud píší: Celý program byl motivován dílem Václava Čtvrťka. Po přivítání a prohlédnutí mapy světa s označenými místy, kde se právě nocuje, byl vylosován vítěz vědomostního kvízu, který si děti předem vyplnily. Pak byla slavnostně otevřena výstava obrázků, které děti přinesly a přihlásily do výtvarné

soutěže. Večer pokračoval divadelním vystoupením, které si děti předem připravily v několika skupinách. Následovalo několik her a soutěží a stezka odvahy do loupežnické jeskyně. Ráno proběhlo vyhodnocení výtvarné soutěže a rozdání drobných odměn malým nocležníkům.

Městská knihovna v České Lípě uspořádala v sobotu 2. 4. 2011 pro širokou veřejnost Dopoledne s Andersenem. Společným jmenovatelem byly Pohádky H.Ch. Andersena – navštívit jste mohli jeskyni malé mořské víly, pro císaře navrhnout jeho nové šaty, složit zrcadlo sněhové královny, vyzkoušet si jak to bylo s pověstným hráškem a zda-li bychom uspěli jako princezny. Nezapomněli na pohádku o křesadle i cínovém vojákku. Soutěžní úkoly připravili pro děti i rodiče a za splnění úkolů děti dostaly koláče.

V Městské knihovně v Desné čekala děti například bojovka s kvízem, se kterým dětem pomáhala Rumcajsova Manka. Vyvrcholením večera bylo autorské čtení Martiny Komárkové, autorky knížky O pastelce bez barvy, za kterou obdržela výroční cenu Albatrosu za rok 2008 a nominaci na Zlatou stuhu v témže roce. O Noci s Andersenem a cestě do Desné hovořila i v České televizi.

V dětském oddělení **Městské knihovny v Doksech** začala ve 20.00 hodin pro děti z MŠ kouzelná noc v podání dvou kouzelnických učňů a mistra magie Jaroslava Kunce. Nakonec si všichni návštěvníci magickou

formulí „Sním salám, sním.“ vyčarovali sladkou odměnu na cestu zpátky do školky.

V **Městské knihovně v Jablonci nad Nisou** zahájil večerní výpravu do světa pohádek Václava Čtvrtka motýl Emanuel. Děti se vypravily za vílou Amálkou, zlou babou a loupežníkem, aby se dozvěděly o kameni Mutáčku. Navštívily v lese Řáholci Rumcajsovu rodinu. U rybníka na ně čekal vodník Kebule s vodní vílou. Vynechat nemohly ani návštěvu u Křemílka, Vochomůrky a malé lesní víly. S pohádkovými postavkami si děti malovaly, hledaly předměty i zvířátka, sestavovaly večerníkové dvojice, házely šiškou do košíku, šněrovaly boty, lovily rybičky, řešily dušičkové otázky, tvořily přáníčka a určovaly Čtvrtkovy pohádky podle filmových předloh. A také se trochu četlo a hrálo divadlo.

Městská knihovna v Jablonném v Podještědí uspořádala dvě Noci, obě se nesly v duchu Václava Čtvrtka a jeho postaviček z pohádek.

V **Městské knihovně v Kamenickém Šenově** četla pohádky členka zastupitelstva paní Jitka Bouchalová a pan místostarosta Zbyněk Jech. V noci děti navštívily místní hřbitov, kde je čekala truhla. V truhle pak návod na hledání pokladu.

Knihovna Provodín pro děti připravila nejen naučnou stezku, ale také stezku odvahy do loupežnické jeskyně.

V **Městské knihovně v Semilech**, v krásné nové knihovně, byl na počest Noci vysazen nový pohádkový strom Fabularius Andersen. Na terase dětského oddělení jej při zahájení večera přivítalo 20 dětí, 5 knihovnic





a paní místostarostka, která také přenocovala. Program byl letos věnovaný českému pohádkáři Václavu Čtvrtkovi a jeho knížkám. Děti si společně zazpívaly s kytarou, pátraly po zatoulaných postavičkách ze Čtvrtkových pohádek, vyprávěly si o životě autora i o jeho pohádkách a četly z nich. Na programu byla i velká hra Člověče, nezlob se s Václavem Čtvrtkem. Děti postupovaly ve čtyřech skupinkách po políčkách rozmístěných po knihovně a řešily přitom různé úkoly. Na závěr každé družstvo vytvořilo velký obraz ze sáček od čaje. Po večerním programu následoval noční výlet do města za poznáním. Děti hledaly např. místo, kde jsou bylinky, jimiž léčila víla Amálka, zámek knížetepána, dozvěděly se, kde byl kdysi rybník, hledaly kámen Mutáček. Nakonec došly spo-

lečně až do podzemí bývalého pivovaru. Dál už musel jít každý sám podle světylek až ke studánce, kde čekal vodník. Děti mu předvedly, co si zapamatovaly z večera a z nočního putování. Za odpověď získaly peníz s písmenkem. Dohromady pak zjistily, kde najít ukrytý poklad.

Obecní knihovna ve Skuhrově sídlí ve stejné budově jako škola, a tak děti měly prostor nejen na spaní, ale také na pečení slepovaných koláčků. Děti také zaujalo stínové divadlo.

Městská knihovna a infocentrum ve Smržovce měla na pořadu Kufr plný pohádek.

Místní lidová knihovna Soběslavice se spojila se ZŠ Kobyly a uspořád-

daly průvod masek. Nezapomnělo se na vyhlášení nejlepších čtenářů.

Městská knihovna v Tanvaldě žila s pohádkovými postavkami Václava Čtvrtka. Děti hrály loutkové divadlo, s Rumcajsem připravovaly jídlo, s Cipískem cvičily.

Krajská vědecká knihovna v Liberci, pobočka Vesec si letos pozvala na pomoc při přípravě stezky odvahy loupežníky Rumcajse a Čeliše, Vešmýšku,



Borůvkovou bábu, vílu Amálku vodníka Česílka, Čerty, co ztratili díru do pekla, Malé zlé kouzelnice (či spíše čarodějnice), Křemílka a Vochomůrku, motýla Emanuela a vílu Amálku. Ovšem ještě předtím prožily děti hereckou dílnu s Markem Šýkorou z Naivního divadla, pod vedením výtvarnice Hany Ibrahimové vyrobily děti knížku a ve čtenářské dílně Lucky Bezděkové se nejen četly pohádky (ty se četly i na výtvarné dílně), ale také psaly: jičínská lipová alej, Václav Čtvrtek a kouzlo měly děti zakomponovat do pohádkového příběhu. Ještě další věci se děly za pohádkové Noci: děti venku mohly malovat prsty, namočenými v temperách, avšak

musely u malování běhat a běhat. No a ještě předtím pozdravily Pohádkovník a ještě předtím si zazpívaly písnič-



ku Vozilo se na jaře a byl slavnostně nakrojen v pořadí už osmý pohádkový dort.

Letošní Noci s Andersenem v **Místní knihovně ve Višňové** se zúčastnil rekordní počet spáčů 21 (z toho 4 prvňáčci) + 1 knihovnice. Zkontrolovali, jak roste Pohádkovník, zazpívali mu Rumcajse a zahráli si venku pohybové hry. A pak už se v knihovně střídalo hlasité čtení, soutěže, hry, poslech pohádek z gramofonu, tvořivá dílna (vyráběla se veselá zvířátka z kolíčků). Pěkně zavrtání do spacáků pak před usnutím (v 01.00) poslouchali ukázky z knihy Miloše Kratochvíla Pachatelé dobrých skutků. Letos je tyto ukázky opravdu nadchly a už se těší, až přibudou knihy do knihovny.

Knihovna MO Liberec-Vratislavice nad Nisou uspořádala Večer s H. Ch. Andersenem. V knihovně se všichni sešli v 17.00 hodin. Nejprve každý účastník namaloval (kdo nechtěl malovat, popsal) pohádkovou bytost, kterou má rád nebo kterou by chtěl

být. Poté děti soutěžily ve dvojicích v pohádkovém AZ kvízu. Po občerstvení na ně čekal poslech pohádky Malá mořská víla a malování záložky do knihy pro kamaráda. Následovala soutěž s otázkami k pohádce Malá mořská víla. Šanci dostal každý a nikdo nezůstal bez odměny. Nakonec přijelo se svou pohádkou Sváťovo divadlo. Pohádka byla trochu strašidelná, ale to dětem nevadilo, a pobavila i rodiče, kteří se mohli na pohádku přijít podívat. Jako vzpomínku na večer děti dostaly pamětní listinu a knížku.

V Městské knihovně ve Vysokém nad Jizerou mají recitační kroužek, který s ostatními také spoluprožíval Noc s Andersenem. Do jejich Noci se zapojili pracovníci zdejšího muzea. A tak se stalo, že postavičky Čtvrtkových knížek představil sám Krakonoš. Četly se pohádky od Čtvrťka, ale i Erbeny, bratří Grimmů a Andersena. Poslouchala se i hudba: sami malí nocležníci připravili houslový a violoncellový recitál.

Městská knihovna v Železném Brodě připravila večerní program pro účastníky Noci s Andersenem v DDM Mozaika Železný Brod. Děti přišly do knihovny v 8 hodin večer s vlastnoručně vyrobenými lampiony. V knihovně byl na programu H. Ch. Andersen, Václav Čtvrtek i Miloš Kratochvíl (četlo se ze Strašibrahů – jako i v mnoha jiných knihovnách). Noc byla završena stezkou odvahy s baterkou po setmělé knihovně a občerstvením. Děti se pak vrátily na nocleh do DDM.

A na závěr malé vybočení z abecedy, protože v Turnově žily pohádkami stovky dětí.

Městská knihovna Antonína Marka v Turnově zapojila do letošní Noci s Andersenem 161 dětí na pěti místech: ve třech knihovnách a dvou družinách. Také tady děti zasadily nový Pohádkovník, tentokrát za přítomnosti starostky města Turnova, místostarostů a kmotry nového pohádkovníku Dr. Marie Hruškové, autorky mnoha publikací o stromech. Do pohádkového průvodu se letos zapojilo přes 500 dětí a jejich rodičů. Průvod provázel sám pan pohádkář Erben. Skřítek Křemílek se svým kouzelným razítkem dotkl všech účastníků průvodu. Bohatý doprovodný – kulturní i naučný – program trval až do noci a po jeho dokončení se děti vydaly s rozsvícenými lampičkami do svých spacích míst.

Naše předsedkyně KDK SKIP, kterou znají i desítky knihovnických dětí po celém Libereckém kraji, píše: „Podle krásné pohlednice Miloše Kratochvíla a Markéty Vydrové si skutečně přišli na své při letošním nočním letu Linky 01-04-11 ČR-svět královna múz Fantazie, Honza, Sen a pan Andersen... A samozřejmě my všichni. Vždyť právě proto rok co rok již 11x letíme...”

Tak šťastný let zase příště nám všem přeje Eva Kordová a její spáčí z Turnova“.

Alexandra Bezděková



Literární soutěže Nisa – řeka, která nás spojuje a Máj, měsíc poezie

Literární soutěž „Nisa – řeka, která nás spojuje“ byla po dlouhá léta pořádána v rámci stejnojmenného festivalu ve spolupráci KVK v Liberci, která zajišťovala její realizaci. Protože byl tento festival ukončen, nechťeli jsme, aby dlouho budovaná tradice této soutěže upadla v zapomnění, a ujali jsme se již podruhé její kompletní realizace.

Literární soutěž byla vyhlášena ve dvou žánrových kategoriích: 1. kategorie – povídka na volné téma, 2. kategorie – pohádka na téma „Dobro a zlo“.

V 11. ročníku soutěže jsme se v žánrové kategorii pohádky zaměřili na klasická témata dobra a zla. Chtěli jsme tím děti přimět k zamyšlení nad základními lidskými hodnotami.

V žánrových kategoriích byli soutěžící ještě rozděleni do tří věkových kategorií: 10–14 let, 15–18 let a 19–25 let.

Propozice soutěže byly rozeslány do všech základních a středních škol v Libereckém kraji a prostřednictvím knihovnického portálu i do všech knihoven v ČR. Sešli se soutěžní práce

nejen od žáků a studentů z našeho kraje, ale i z různých koutů celé republiky.

Soutěže se celkem zúčastnilo 102 soutěžících se 135 soutěžními pracemi. Oproti loňskému roku se tak počet soutěžících opět zvýšil, z čehož jsme měli velkou radost. Porota složená z básníka a spisovatele J. Žáčka, publicistky a šéfredaktorky Libereckého deníku a časopisu Věčko J. Patkové, lektora literárního klubu P. Novotného a knihovnice R. Vojáckové ohodnotila celkem 11 vítězných prací. Nejvíce soutěžních prací se sešlo v I. kategorii pohádek – 43 soutěžících, kde jsme vybrali i nejlepší práci celé soutěže – pohádku „O dobráku od kosti“ autorky L. Altmanové.

Slavnostní vyhlášení vítězů a předání cen proběhlo 22. června 2011 ve velkém sále KVK v Liberci. Ocenění autoři obdrželi diplom, knihy a další drobné odměny. O hudební doprovod se postarala kapela Aries ze Základní umělecké školy Jablonořová.

Radka Vojácková

Máj – měsíc poezie

Výsledky XIV. ročníku literární soutěže

I. kategorie	(6–9 let)	16 soutěžících
---------------------	-----------	----------------

1. místo Jakub Štolfa (7 let), ZŠ Mníšek

ŽIDLE



SVĚT VELETRHŮ A SOUTĚŽÍ

2. místo	Vít Landovský (8 let), ZŠ Dobiášova, Liberec VLÁČEK
3. místo	Zuzana Osobová (9 let), ZŠ Mozartova, Jablonec n. N. – Mšeno ŘEKNI ŘEKA
Čestné uznání	Lukáš FOLDA (8 let), ZŠ, ZUŠ a MŠ Frýdlant RYTÍŘ

II./a kategorie	(10–12 let)	48 soutěžících
------------------------	-------------	----------------

1. místo	Barbora Morovcová (10 let), ZUŠ Liberec ABECEDA
2. místo	Matouš Pikous (12 let), ZŠ Švermova, Liberec POHODA
3. místo	Bára Činčurová (12 let), ZUŠ Frýdlant PLETENÍ

II./b kategorie	(12–14 let)	54 soutěžících
------------------------	-------------	----------------

1. místo	Lucienne Altmanová (14 let), ZŠ Janov nad Nisou ANĎEL
2. místo	Veronika Smutná (14 let), ZŠ a MŠ Hejnice JEDNOHO DNE
3. místo	Martina Baková (14 let), ZŠ a MŠ Hejnice JAKÁ JE?

III. kategorie	(15–18 let)	43 soutěžících
-----------------------	-------------	----------------

1. místo	Michael Kolařík (18 let), Ostrava – Poruba INTERNET
2. místo	Cena neudělena
3. místo	Ivana Scholzová (16 let), Gymnázium a SOŠPg, Liberec PŘEDSUDKY

IV. kategorie	(19–25 let)	12 soutěžících
----------------------	-------------	----------------

Cena neudělena

Nejvtipnější rým

Vít Landovský (8 let), ZŠ Dobiášova, Liberec
„KDYŽ NALÉZAL DO BOT ZATROUBIL MU CHOBOT!“



Nisa – řeka, která nás spojuje

Výsledky XI. ročníku literární soutěže

I. kategorie Povídka (10–14 let) 30 soutěžících

1. místo	Jan Šaník (13 let), Gymnázium a SOŠP Jeronýmova, Liberec DRACI, HUBERTI A SKŘÍTCI
2. místo	Lucie Postlová (12 let), ZŠ T. G. Masaryka, Hrádek nad Nisou FEJS
3. místo	Katřina Šturmová (12 let), ZŠ a ZUŠ Jabloňová, Liberec ONA
Čestné uznání	Karolína Hovorková (12 let), Gymnázium Dr. Randy, Jablonec n. N. OSUDOVÁ DOVOLENÁ

II. kategorie Povídka (15–18 let) 19 soutěžících

1. místo	Jana Stárková (15 let), Gymnázium a SOŠP Jeronýmova, Liberec PADESÁTKA NA DOHLED. MÁM PANIKAŘIT?
2. místo	Lucie Hauserová (15 let), ZŠ Švermova, Liberec DRUHÁ ŠANCE
3. místo	Neuděleno

III. kategorie Povídka (19–25 let) 4 soutěžící

1. místo	Aneta Mazurková (19 let), Frýdlant KAP-KA NĚHY
----------	--

I. kategorie Pohádka (10–14 let) 43 soutěžících

1. místo	Lucienne Altmanová (14 let), ZŠ Janov nad Nisou O DOBRÁKU OD KOSTI
2. místo	Simona Kroupová (12 let), ZŠ Skálova, Turnov ZELENINA NA ÚTĚKU
3. místo	Adéla Košková (13 let), ZŠ a ZUŠ Jabloňová, Liberec KOUZELNÉ VÝKRESY
čestné uznání	Tomáš Straka, (13 let), ZŠ a ZUŠ Jabloňová, Liberec MĚSTEČKO TUMBLEROV



II. kategorie	Pohádka (15–18 let)	5 soutěžících
----------------------	----------------------------	---------------

Cena neudělena

III. kategorie	Pohádka (19–25 let)	1 soutěžící
-----------------------	----------------------------	-------------

Cena neudělena

I. kategorie

1. místo

Jakub Štolfa (7 let)

ŽIDLE

Stará židle u stolu,
hraje si mrtvolu.

Když si na ni někdo sedne,
obživne a hned ses zvedne.

Odnese ho jako drak,
vysoko až do oblak.

II./a kategorie

1. místo

Barbora Moravcová (10 let)

ABECEDA

Autobus a ananas,
Alenka už hledá nás.
Bazén, balón, buben,
na borůvky půjdem.
Citron, celer, cibule,
v těch si Cilka libuje.
Dům, David a dudlík,
vrní Dádin pudlík.
Eskymák a ementál,

Emil, ten se vždycky bál.

Flétna, fagot, fujara,
fotbal hrajem od jara.

Gábi gorilu malovala,
Gita se jí posmívala.

Hana hrála husopasku,
vedla husy na provázku.

Chalupa je chatrná,
chrčí, chroptí od rána.

Ivan předstírá ignoranci,
Iva hop a už je v tanci.

Jitka jede do Jičína,
Jana ne, neb ta je líná.

Kolo, kráva, kecálek,
koláč kouše Neználek.

Lenka léčí Lumilu,
křičí Lukáš na Mílu.

Malý Milan u moře,
málem chytil úhoře.

Norek nikdy nevzlyká,
Nora nugát polyká.

Osmička, ta dvě o skrývá,
opička ocasem kývá.

Pan Paroubek pivo pil,
pak se o pult uhodil.

Quasimodo shora kvílí,
Quido nemá dlouhou chvíli.

Rodina ráda rybaří,
rošťák Radek houbaří.

Silvestr sundal sirotka,
syčela na Sáru Dorotka.

Taňa tluče tatínka,



tvrdila Terka malinká.
Uršula ušila šaty,
utáhla vzorek zlatý.
Vlčák vyje na měsíc,
Věrka volá víc a víc.
Wapiti klopýtl malinko,
Waldemar mu hladí kolínko.
Xaver má dost kuráže,
Xenii xylofon ukáže.
Ypsilon – písmeno v abecedě,
vedu Yvetu k větší vědě.
Se Zuzankou je konec,
protože zazvonil zvonec.

III. kategorie (15–18 let)

1. místo

Michael Kolařík (18 let)

INTERNET

I. Já

Já
Encyklopedie,
Světa deník,
Nová beletrie
Já,
Jen pro vás úředník,
Učitel i školák,
Vaší myslí dělník.
Já,
Spolehlivý pošťák,
Co má všude jen krok,
Vlastně jsem jen chudák
Neviděný
Vždy poslušný
Otrok.

I. Zním

Zním,
Opravdu dobře znám
Všechny tvé vady,
Ctnosti jsi mi řekl sám
Zním,
Všechny světa pravdy,
A k nim jsem přimíchal,
Omylů, lží řady
Zním,
Vše, co kdy někdo znal,
A proto mám tu stále
Vše, na co ses kdy ptal
Zním,
Neviděného
Poslouchaného
Krále.

III. Jsem

Jsem
Ten, co názor ti dal
Až do té chvíle,
Kdy ti ho zase vzal
Jsem
Při nezměrné síle
Dokud chtějí lidé
Informací míle
Jsem
Při všem, vždy a všude
Jako voda a vzduch,
Ten, co byl a bude
Neviděný
Nepoznaný
Bůh



II./b kategorie (13–14 let)

1. místo

Lucienne Altmanová (14 let)

ANDĚL

Přiletěl za okno a něžně zaklepal.
Zvláštní, jdu otevřít a vůbec se nebojím!
Vzbudil mou důvěru, pouštím ho s klidem dál,
snad před tou návštěvou obstojím...

Usedá do křesla s krajkovým přehozem,
ruce dal do klína, křídla si skládá,
já sbírám ohryzek večer tu pohozen,
s omluvným úsměvem ohýbám záda.

„Co si dáš, Anděli? Vařím si právě čaj,“
ptám se ho nesměle třesoucím hlasem.
Kývnul, že velmi rád, začal hrát na šalmaj
A mě to uneslo na výlet časem.

Poslouchám tóny a hudba mě provází
někam, kde poznávám svou vlastní duši.
Je to jak zázrak, nic mi tam neschází,
notami krmím hladové uši.

Škoda, že Anděl už dopil svůj šálek
a rozsvítil svatozář, že musí už jít...
Vrať se mi, Anděli z nebeských dálek,
Nauč mě čarovat, kouzlit a snít...

Nejvtipnější rým

Vít Landovský (8 let)

„Když nalézal do bot
zatroubil mu chobot!“

Dialekt a německá literatura z Českolipska do r. 1945 VII.

M a r e k S e k y r a

V dnešní části seriálu připomeneme osm autorů publikujících básně v almanachu Spitzberg Album, o nichž je tamtéž možné zjistit základní životopisné údaje, a pak několik dalších rodáků z Českolipska.

Prvním z nich je **Wilhelm Seifert**, který se narodil 22. dubna 1820 ve Stvolínkách, působil jako děkan v České Lípě.

Wenzel Heimrich se narodil 13. (uváděno i 15.) září 1820 v České Lípě, vystudoval práva v Praze, poté pracoval na magistrátu v Chomutově a od roku 1850 jako městský sekretář v Č. Lípě, 1905 ředitel kanceláře. Zemřel 2. února 1905. Je autorem děl *Das alte Schlössel in Böhmischem-Leipa* (1879), *Der grosse Brand in Leipa am 6. October 1787. Eine geschichtliche Darstellung mit einigen Beiträgen über die Schicksale unserer lieben Vaterstadt vor und nach diesem Brande mit dem Berichte über die hundertjährige Gedenkfeier sammt Anhang: Die Stadthore und Gassen vor 100 Jahren* (1887), *Unsere Polzenbrücke und ihr Kreuz. Ein Erinnerungsblatt aus unserer Vaterstadt Leipa* (1898), *Beiträge zur Geschichte der Stadt und des Bezirk Böhmischem Leipa*, *Chronik von Böhmischem Leipa* a *Geschichte der Bürgermeister von*



Leipa bei gang alter Zeiten.



Die Leipa bei Polzenbrücke nach dem Jahre 1879.

Leipa. V letech 1878–1904 byl jednatelem spolku Nordböhmisches Excursions-Club a byl šéfredaktorem listu *Leipaer Wochenblatt*.

Hermann Teissler, píšící též pod pseudonymem Friedrich Mettau, se

narodil 27. září 1835 v České Lípě. Jeho báseň *An die Nympe des Brun-* nens zu Liebwerda uvádíme v následujícím překladu.

K NYMFĚ NA KAŠNĚ V LIBVERDĚ

Ku prahu tvého chrámu chorý kráčí,
Ó bohyně ctná, ještě naději má,
Když napít dá mu tvá studna posvátná;
Nechť posilní jej pramen, v němž rty smáčí,
Kéž vyslyšet jej na místě zde ráčíš!
Dej, ať mu život poznovu zachutná;
Ať nezchvátí jej nálada přesmutná
A v oku se mu zas duch jasně zračí.
Tak tiše, zbožně, úpěnlivě prosím,
Ty jistě vyslyšíš jej, bohyně ctná,
Když obrací se k tobě srdce ryzí:
Nech, ať brzy silen vrátí se ke svým,
Na těle, duchu zdrav, zpět pouť radostná,
Ať z dobré setby požehnání sklízí!

přeložil O. Simm, přebásnil M. Sekyra

Ottomar Wendlich se narodil ve Cvikově 22. prosince 1829.

Franz Puhl se narodil 11. března 1863 ve Sloupu, pracoval jako poštovní úředník v České Lípě.

Wenzel Reuss, uváděný jako kandidát na profesuru, se narodil 14. srpna 1859 v České Lípě.

Anton Krombholz se narodil 25. října 1790 v Horní Polici (uváděno je též v Dolní), od roku 1809 studoval filosofii v Praze (byl žákem B. Bolzana), od roku 1812 teologii v Litoměřicích. Od roku 1821 působil mnoho let jako děkan v České Lípě, kde za-

ložil spolek *Armenversorgungsanstalt und Ausbau des Schulwesens, Fürsorge für die mitarbeitenden Kinder der Kattundrucker* („StreicherKinder“), tedy Ústav chudinské péče a budování školství, péče o děti spolupracující s tiskaři kartounu, roku 1827 se stal viceředitelem a roku 1848 ředitelem českolipského gymnázia. Později působil ve Vídni, od roku 1850 jako c. k. sekční šéf ministerstva školství, poté dvorský rada, významně se zasloužil o rozvoj školství (též v Maďarsku). Když oslepl, odešel roku 1861 na odpočinek. 26. února 1869 zemřel. Napsal díla *Drei geistliche Reden* (1827), *Die Stiftung des Böhmisches-Leipaer Gymnasiums durch Albrecht*

von Waldstein, Herzog von Friedland. Dargestellt in einem Vortrage nach der Klassenvorlesung den 7. August 1834 a Einige Worte an den Verfasser der Broschüre: Die Schulbehörde und der niedere Gemeinderat (1850).

Poslední z autorů, **Alexander Tragl**, se narodil roku 1857 v Novém Boru (Haida, zřejmě chybně uváděno též jako Haid), pracoval jako gymnaziální profesor v České Lípě. Jistý Alexander Tragl, k. k. ředitel v Kadani, je spoluautorem díla Programm des deutschen k. k. Staats-Obergymnasiums in Kaaden [A]. Veröffentlichung am Schlusse des Schuljahres 1908.

Zajímavou regionální autorkou je hraběnka **Christiane Thun-Hohenstein**, původem z Waldstein-Wartenbergu, která se narodila 12. června

1859 v Doksech a zemřela 6. srpna 1935 tamtéž. Psala novely, vyprávění, dramata (dramoleta), např. Eine Wette, Der Maskenball, Herr und Diener, Das Lustspiel, Eine Wette, Meister und Schüler, provozovaná v řadě divadel, a pohádky Was die Grossmutter erzählte, přeložené do italštiny. Publikovala též básně ve zvláštním čísle 5. ročníku Deutsche Arbeit (1905).

Mezi zapomenuté autory z Československa patří též dva spisovatelé, působící v Německu. Doktor filosofie **Erhard Müller** se narodil 22. června 1908 v Zahradkách u České Lípy, žil v Heiligenstadtu v okrese Eichsfeld v Durynsku. Napsal vyprávění Am Südhang der Sudeten (1942), z něhož přinášíme ukázkou, a Das Haus am Berg (1958). Překládal z češtiny, např. díla J. A. Komenského a B. Němcové.

NA JÍŽNÍM SVAHU SUDET

(ukázka z textu)

Mí předkové pocházejí vesměs z Krkonoš a Podkrkonoší. Příběhem této krajiny jsem se zabýval, když jsem v P. navštěvoval vysokou školu. Tenkrát, když jsem byl poprvé na delší dobu v cizině, pocítil jsem s touhou po modrých kopcích k nim silně i lásku v mém srdci. Kdykoli jsem seděl v nádherné studovně Pálffyho paláce – jemně broušená zrcadla s pozlacenými rámy zdobila stěny, jež byly potaženy světle modrými hedvábnými tapetami – a přede mnou ležely mohutné knihy královských zemských desk, radoval jsem se vždy znovu, jakmile jsem ve staletých listinách našel mně důvěrně známá jména z mého domova. Mohlo se pak stát, že jsem se náhle nenacházel v Pálffyho paláci, nýbrž na silnici vedoucí z Kunčic nad Labem do Hostinného, a těšil se ze sluneční záře nad loukami po obou stranách silnice. Jako bych před sebou skutečně viděl ty malé bílé domky v labském údolí s červenými příkrými říčními břehy v pozadí. Nádherná štukatura a hedvábné tapety pohasly a také šedé stěny Valdštejnského paláce, jež se venku táhly kolem vysokých oken, zmizely...



Sedláci a řemeslníci, v mladší době též učitelé, to byli mí předkové. Jeden mlynář a jeden obchodník se lnem krásně tu málo pestrou řadu. Kupec se lnem pocházel z Roztok a po smrti po sobě zanechal značné jmění. Musel být velice zdatným obchodníkem. Ale peníze v rodině nezůstaly. Dcera obchodníka se lnem se provdala za mlynáře z Lánova, a ten celé jmění propil. Obchodník byl jedinou výjimkou, protože žádné další mé předchůdce bohatství netížilo. Jednoho prastrýčka jsem v době, kdy jsem byl ještě docela malý, znal. Vyprávěl o hladu a bídě, o časech, kdy tkalci z Lánova nedokázali vyjít na kostelní vrch, tak byli vysílení. Sedláci jim tenkrát říkali – tak to alespoň vyprávěl prastrýček – „vy tkalci prostě máte chuděho pána boha“.

Můj dědeček byl hodný učitel a osamělý hloubavec, ale já jsem k němu cestu nenalezl. Až když ho pochovávali a já se z pohřební řeči dověděl, že nebožtík trávil nespočet nocí pozorováním hvězdné oblohy a vždy byl osamocený, začal jsem se

o dědečka zajímat. Ale to bylo pozdě. Můj otec sloužil jako c. k. učitel v jedné malé vsi v severních Čechách, když se oženil s mojí maminkou. Rok po mém narození zemřel a moje matka se se mnou vrátila zpátky do jejího rodného domu, který se nachází ve vesnici H. v Krkonoších. Tady jsem prožil mé dětství.



přeložil O. Simm

Franze Münnicha zmiňujeme pro zajímavost přesto, že začal publikovat až po druhé světové válce. Narodil se 8. prosince 1907 v České Lípě, působil jako novinář v Oslutter v okrese Goslar v Dolním Sasku. Napsal cestopisy

Der geheimnisvolle Strom (Stanleys Kongofahrt) (1949), Ein Motorfahrrad fährt nach Afrika (1951), Zwei auf Großfahrt (20000-km-Radfernfahrt durch Mittel-, West- u. Südeuropa u. Nordafrika) (1953).

Kašpárkoviny

Pohádky na motivy loutkových
her Jaroslava Průchy

J i ř í J a n á č e k

Bramborový král

Nedaleko návsi seděla před svou chaloupkou posmutnělá paní Králová a krájela jablka na závin, u nás říkáme také štrůdl. Po několika dnech dešťů opět vysvitlo sluníčko. V tak pěkném dnu je škoda sedět doma. Kde se vzal, tu se vzal Kašpárek.

– Dobré ráno, paní Králová. To máme pěkné počasí, ale vy jste někde ztratila úsměv.

– Hezký den, Kašpárku, kde se tu bereš? Nediv se, můj muž se nedávno nehezký vsadil se sedlákem Chourou o dvě tisícovky. Když prohraje, kde na to vezmeme?

– Jen nebuďte smutná. Povíte mi, jak se to stalo a něco na ty furianty vymyslíme.

Co se vlastně stalo? Středem návsi protéká potok a přes něj vede úzká lávka. Tak úzká, že po ní projde sotva jedna osoba. Obecní zastupitelé chtěli asi ušetřit, ale lidem ve vsi nadělali jen starosti.

Jedné noci na lávku vstoupili dva sousedé, každý z jiné strany. Chalupník Král šel z hospůdky a sedlák Choura putoval z městečka. Oba se zastavili a mělo se rozhodnout, který z nich projde první. Oba byli dosti rozměrní a také trochu něco upili.

– Já vkročil na lávku první, hájil se Král.

– Co na tom, já zase jsem největší sedlák z naší vesnice, mám pár koní a druhý pár jsem právě ve městě prodal a koupil za vydělané peníze traktor. Uvidíte, zítra ho přivezou.

– Milý Chouro, jsem o pět let starší a mám tedy přednost.

– Starší nebo mladší, to se dnes už moc nevede. Tady rozhoduje postavení v obci a já jsem radní. Právě jdu z města, kde se mnou vedl hovor sám pan hejtman. Na tebe by se ani nepodíval.

To chalupníka Krále rozzlobilo.

– Vsadíme se tedy, že mě přijme sám král, povede se mnou řeč a ještě si mne vedle sebe posadí, furiantsky navrhl Král.

– Platí, o kolik?

– O dvě tisícovky a teď si, Chouro, pochoduj přes můstek první!

– To beru! nadutě křikl Choura a odkráčel hrdě k domovu.

Kašpárkovi se příhoda zalíbila, mohla by z toho být pěkná taškařice. Náš pan král se jen nudí, a tak mu alespoň připraví nějakou zábavu.



Po deštivém počasí se opět rozzářila královská zahrada sluncem a rozvoněla květy. Pan král toho využil a vyšel si na procházku. V království vše zatím klapalo, a tak se trochu nudil. Doslechl se, že se v okolí objevil Kašpárek, který si do jeho panství vyšlápl na výlet. Ten by jej mohl pobavit. Dal ihned rozkaz, aby červeného čiperu vyhledali a poslali za ním na zámek. Trvalo to nějakou chvíli, ale nakonec se přece jen Kašpárek objevil.

– Kde se touláš, příteli Kašpárku. Pan král potřebuje nějaké povyražení. Vymysli něco veselého.

– Nevím, nevím, Vaše Jasnosti. Po tom dešti mi veselost nějak přešla, ale to víte, že snad něco vymyslím.

Přemýšlet nemusel dlouho. Vzpomněl na nehezkou sázku dvou sousedů a hned si řekl, že toho využije. Vždyť ten chalupník se jmenuje Král, a tak s ním Jeho Jasnost trochu poplóbí.

Když, pane králi, chvílku počkáte, přivedu vám vašeho královského kolegu a trochu si popovídáte. Jen co ho najdu, jsem tu za vámi. Uháněl rychle do chaloupky ke Králům, vylíčil sousedovi rychle svůj plán. Chalupník se trochu ošíval, měl asi třému, ale potom si oblékl sváteční oblek a začali s Kašpárkem hrát divadlo.

– Výsosti, spustil Kašpárek a táhl za sebou tetelícího se souseda Krále, představuji vám pana Krále Vincencia z Buzic. V jeho království i v okolí mu říkají „Bramborový král“.

– Hluboce se klaním, vzácný hoste, pojděte a posadme se tu do stínu vedle mne na královskou lavičku. Co vás k nám přivádí?

– Vlastně jen zvědavost. Cestuji světem, Kašpárek mne vyprávěl o Vaší věhlasnosti, a tak jsem se osmělil požádat u Vás o návštěvu.

– Jsme nesmírně potěšeni, pane kolego. Kde se Vaše říše rozkládá?

– Moje království se prostírá za paterými vrchy a sedmerými horami, má tvrz nese jméno Buzice, ale většinu času trávím v sídle, které nazýváme Chalupanda.

– Zámek to bude jistě pevný.

– Ano, mám ještě dalších devět zámků, všechny jsou tuze pevné a dobře se zamykají.

– My, královská Výsost, máme pouze tři. Musíte mít jistě hojnost pokladů jako My. Ve sklepení máme deset pytlů ryzích dukátů.

– To je ovšem málo. V mém sklepení je alespoň šedesát pytlů. Jenže u nás dukátům říkáme bramborandy.

– Teď již rozumím, proto vám říkají „Bramborový král“. A že jsem tak zvědavý, kdo vládne na vašem panství, když odjedete na cesty?

– Inu, královská manželka. Ta dokáže vládnout, i když bývám doma.

– Můj obdiv k Vám se jen stupňuje. Nebudete se jistě zlobit, když si budeme tykat a pozvu vás na vydatnou královskou večeři.

– Bude mi velkou ctí, pane kolego. Na slavnostní jídelníček se již těším.

– Ale kam zmizel Kašpárek? Musí to rozhlásit po celém království.

Večeře byla opravdu královská. Všude plno světel, zlato, benátská zrcadla. Veškeré panstvo a plno služebnictva. Jeho Veličenstvo oznámilo, že Jeho Jasnost Vincencius z Buzic je králův nejlepší přítel a že mezi jejich královstvími panuje věčné přátelství. Všichni pozvedli naplněné číše a volali: Vivat! Vivat!

Když však chalupník Král zasedl za stůl plný dobrého jídla, laskomin a pití, nevěděl, co má dělat. Před ním plno skleniček, talířů a příborů a on z domova pamatoval jenom lžici. Pral se s bohatou večeří, jak mohl, většinou však jen rukama.

Královskému veličenstvu to začalo vrtat hlavou a zavolal si Kašpárka.

– Ty kluku ušatá, koho jsi mi to přivedl? Není v tom nějaká tvoje čertovina?

– Promiňte, Výsosti, ale chtěl jste se nějak pobavit, a tak jsem vymyslel tuhle taškařici. Nezlobte se, tomu člověku vaše přízeň pomůže z nesnází.

Kašpárek po pravdě všechno králi vysvětlil, ten se zamyslel a po chvíli jej pochválil, nejen proto, že jej pobavil, ale i proto, že pomohl člověku v nouzi.

– Vždyť ten chalupníček je vlastně také Král, i když s velkým K a jen s bramborovým královstvím. Zítra jej za odvalu odměním pytlém dukátů a do jeho vesničky jej dovezeme ve zlatém kočáře s bělostným čtyřspřezím.

– Dnes by měl přinést Král tu sázku, netrpělivě před domem přešlapovala Chourová.

– To jsem zvědav, kde ty dvě tisícovky sebere, to aby něco prodal, uchechtával se sedlák.

Pojednou se oba zarazili. Do vesnice přijížděl zlatý kočár se čtyřmi bělouši a v něm seděl s Kašpárkem chalupník Král.

– Co to má znamenat?

– Jedu si pro ty dva tisíce, vykřikoval Král. Vystoupil obřadně z kočáru a vykročoval k Chourovu statku.

Sedlák se vyděsil:

– Jak mu dokáže, že hovořil a zasedal s králem. Na to musí být svědek.

Z kočáru vyskočil Kašpárek a před shromážděním, které se u Chourova statku seběhlo, všechno potvrdil, vyprávěl, jak si chalupník Král s Jeho Veličenstvem tykal, jak s ním slavnostně večeřel a konečně od něho dostal darem pytlé dukátů.

– Ty své dvě tisícovky si strč za klobouk, blahosklonně poznamenal Král. Nasedl do kočáru, zanechal lakomého sedláka s otevřenou pusou a lamentující ženou osudu a ve zlatém kočáře ujížděl k domovu.

Ale bez Kašpárkova vtipu, kdož ví, jak by to dopadlo?

Využito motivů loutkových her Jaroslava Průchy (1894–1936) Bramborový král. Knihovna českých loutkářů, svazek 261, J. R. Vilímeček, Praha 1933.



Tati, vypravuj...

Příběh vyprávěný balonkem

P a v e l B r y c z

Balónku, žlutý balónku, který jsi uletěl z ručky ubrečeného dítěte, balónku, co vidíš? Vidím balón větší než já, větší než i ten největší z příbuzných, které mám na zemi. Nedokáže se odlepit a ovládnout vzduch, jenž voní jarem po dešti. A tak si volá ambulanci, aby ho opravili, balónek modrý jako nebe, balónek modrý jako indigové džíny, balónek modrý jako pomněnka, balónek modrý jako stuha na bonboniére, balónek modrý jako šaty principálky na pouťové střelnici.

Tak krásně modrý balónek hluboko dole pode mnou vzdychá, ale nemotorný je až hrůza, jako těžký medicinbal, z mých vzdálených příbuzných největší morous a nemotora, a nejspíše trčí na chodníku před domem barvy opršené antuky. Balónku, balónku žlutý, a co ještě vidíš? Nežene se sem žádná sanitka, neuhání žádná policie, nevlče žádný jeřáb na kolečkách, nespíchájí žádní hasiči, nepřijíždí žádná pojízdná opravná balónků, kteří potřebují operaci. Balónek modrý jako nebe má rudé mráčky na čele. Balónek modrý jako voda na plážích s modrou vlajkou blízko Cote d'Azur pouští vodu, balónek modrý jako voda pouští moc a moc vody, balónek modrý jako voda čeká jako bachratá vodárenská koule ne vysoko nad městem, jak jsou lidé zvyklí, ale dole před domem barvy opršené antuky, na chodníku z šedivých hranatých dlaždic, na mokřích kluzkých dlaždicích a přijíždí k němu ne sanitka, ne policie, ne autojeřáb, ne hasiči, ne opraváři, ale červený automobil s espézetkou, kterou z velké výšky už nedokážu přecíst.

Balónku, balónku žlutý, nenapínej, pověz, co teď, co vidíš?! Ach, ty zvědavý, dobrá, povím, mám radost, že už nejsem obyčejný žlutý balónek, ale balónek pozorovací a vidím z úžasné perspektivy, co žádný pěší nevidí. Tak dávej pozor, z červeného auta vystupují k balónku modrému jako nebe dvě ruce s chrastícími náramky a berou od něj dvě velké nadité tašky. Balónku, žlutý balónku, to nemůže být všechno, stoupáš výš a výš, tak pověz, balónku, balónku žlutý, co se děje dál, neboť na slovo skoupý! Ruce, ty ruce s chrastícími náramky vytáhnou z balónku modrého taky dvě ruce, nahé a bez náramků, a ty nesmírně nahé ruce si stelou pod sebe na zadní sedadlo červeného autíčka deku kostkovanou jako skotská sukně. Ty ruce s chrastícími náramky lamentují, ale ty nahé ruce se nenechají přesvědčit, pak se zabouchnou dveře automobilu, ruce s náramky točí volantem a vůz uhání jako vítr, jenže ne tady nahoře, kde se to sluší, ale tam dole po klikatých silnicích až tam za obzor, kde...

Buuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu!

Letěli čápi, letěla celá rodinka a jeden z nich zobákem propíchl balónek, který byl tak krásně žlutý.



Tátologie aneb Rady pro začínající tatínky, kteří nechtějí brzy skončit

Každý autor chce psát knihy, které mají hlavu a patu. A aspoň jednou za život napsat i takovou, která má koule. Tátologie dosáhla vysoké laťky: má hlavu, patu i koule. A dává báječné rady všem tatínkům, kteří také mají všechny tři náležitosti na správných místech. Jak mít dost odvahy k nezodpovědnosti vůči šéfům a spát v práci? Jak se zachovat, když přejížete s dětmi celý nekonečný večer a ve dvě ráno vás budí opilé pohihňávání bytosti, kterou milujete, ale jež má jednu nohu o dost kratší, protože si urvala jehlový podpatek, když stoupla ve tmě do kanálu? A jak uživit rodinu v éře hypotečního otroctví, i když si na vás nevzpomněli s úřadem ombudsmana České dráhy? Toto a mnohem víc obsahuje kniha, která ani ženám nebude rozhodně cizí. Vždyť některé tátologovské rady už znají z Maminky, časopisu, který četly v těhotenství, když ten jejich se ještě ládovoal okurkami a nedovedl si představit, že se smíří nejenom se svým otcovstvím, ale dokonce i se svým vlastním tátou.

PAVEL BRYCZ (* 28. 7. 1968 Roudnice nad Labem)

Prozaik, textař, publicista a scenárista. Píše pro dospělé i pro děti. Vydal povídkové soubory *Hlava Upanišády*, *Jsem město* (Cena Jiřího Ortena 1999), *Miloval jsem Teklu a Malá domů*. Dále novely *Sloni mlčí* (vznikla díky stipendijnímu pobytu UNESCO ve Francii), *Mé ztracené město* a romány *Patriarchátu dávno zašla sláva* (Státní cena za literaturu 2004) a *Svatý démon*. Pro děti vydal *Kouzelný svět Gabriely* (nominace na Magnesii Literu 2007), *Dětský zvěřinec* (též stejnojmenný trináctidílný večerníček na ČT 2009). Píše dětské seriály i dramatické pohádky pro Český rozhlas, za komediální pohádku s písničkami *Neberte nám Ptáka Loskutáka* získal v roce 2005 zvláštní cenu za scénář na festivalu Prix de Bohemia v Poděbradech.

V roce 2010 mu vyšla v Albatrosu třetí dětská knížka *Bílá paní na hlídání* (Zlatá stuha v kategorii nejlepší beletrie pro děti a mládež za rok 2010), na jejíž motivy chystá Česká televize stejnojmenný animovaný večerníček

podle jeho literárního scénáře, premiéru bude mít v roce 2012.

V únoru 2011 uvedl Český rozhlas Vltava v rámci projektu Vinohradská 12 autorovu rozhlasovou komedii *Karla s Kryštofem Hádskem* v hlavní roli a na stanici Praha měl premiéru jeho sci-fi seriál pro mládež *Polepšovna* na konci vesmíru.

Autor spolupracuje jako fejetonista s Divadelními novinami a pro kapelu moderního šansonu *Zdarr*, dvou exčlenů kapely *Laura* a její tygři, píše písňové texty.

Letos připravuje k vydání fantasy knížku *Co si vyprávějí andělé?* a knížku o mužném světě otců, kteří se neberou tak vážně: *Tátologie aneb Rady pro začínající otce, kteří nechtějí brzy skončit* (vznikla díky stipendijnímu pobytu Pražského literárního domu ve Wiesbadenu). Obě knížky vyjdou v nakladatelství *Mladá fronta*.

Pracuje jako reklamní textař. Žije střídavě v Praze a v Jablonci nad Nisou s jednou manželkou, třemi kluky a dvěma britskými kočkami, které už v Čechách úplně zdomácněly.



Kvítí spíš nemilodějně

Ladislav Muška

Proti stáří stejně jako proti blbosti není léku, tak si holt musíme vybrat.

Tak dávno nadepsal pan Dante své Peklo: Zanechte vši naděje. A my literáti si pořád nedáme pokoj.

Nejhorší nejsou lidé, kteří nevědí, co v příštím okamžiku udělají. Ale kteří to udělají.

Na takové platy je parlament ubohé divadlo. Špatní herci nebo mizerná komedie?

Kdo málo miluje, je možné, že miluje moc.

Co můžeš odložit dnes, neodkládej na zítřek.

Pěší blbec jím nepřestane být ani za volantem, a naopak.

Nejhorší smrt pro umělce je zůstat naživu v minulosti.

První dobrý dojem z někoho má tu nevýhodu, že může být i posledním.

Jezte zdravě, vydržíte dlouho. Od penze k penzi ale těžko.

Na televizní soutěže se díváme proto, že nejsme takoví blbci, abychom se do nich hlásili.

Demokracie dává každému možnost, aby se z něho stal darebák.

Příliš chytrý bejček si nepřipustí, že z něho může být starej vůl.

Žijeme ve věku playbacků. Otvíráme hubu, ale slyšet je někoho jiného.

Proč nikde nevidíte žebrat chudé duchem?

Milenky úspěšných mužů jsou odsuzovány ženami, které nejsou odsouzeny být na jejich místě.

Žít, či jenom být naživu, toť otázka pro současné Hamlety.

Muž, kteří jí střídmě, nepije, nekouří a neuhání ženské, se dožije vysokého věku. Ale nač...?

Žena, která si sebe váží, se váží.

Nikdo neocení, že jste kvůli němu skočili z okna. Skákejte kvůli sobě.

Z nedostatku času chodíme sami k sobě jen na návštěvu a nacházíme cizího člověka.

Je normální trochu nenávidět, koho dobře neznáme. Až ho poznáme líp, budeme ho nenávidět víc.

Nežijeme proto, abychom jedli, ale jíme proto, abychom žili. Jak je to teda s chlastem?

Žádný učený z nebe nespadl. Ale odkud se bere ta spousta blbců?

Žena je buď krásná nebo rozumná. Trest pro muže je obojí.

Zříkat se nějakého vztahu, že nemá budoucnost? Jak dlouho chcete žít?



Jestliže je vláda hluchá k hlasům voličů, je namístě hlasitější křik.

Je skvělé nemít žádný názor. Nikdo nám jej nebude vyvracet.

Byla poklad. Vykopal ji.

Mohu se podívat do očí každému. Trochu šilhám, no...

Inzerát, který v rubrice Seznámení dosud chybí: Rád bych se seznámil sám se sebou.

Muž vidí u jiné ženy hezkou nohu. Jeho žena díрку na punčoše.

Zamykejte si své milionové vily. Co kdyby kolem šla láska...?

U všech párů je hlavním důvodem rozvodu svatba.

Že nejsme dobytek? Knihou jen tak prolitnem a staráme se o plný bachor.

Nejosamělejší člověk: lhát nechce a pravdu říkat nemůže.

Ideální žena se stará o muže, jako kdyby mu nebyla nevěrná. Ideální muž jí věří.

Komu se mstít, když se zklamal v sebelásce?

Slavný autor se z vás může stát, když chlastáte se správnými lidmi. Žena může pít minerálku.

Čas diktatury – čas demokracie? Nějaký čas je vždycky a blbci jsou pořád.

Tolik lidí volalo, Bože, pomoz mi, až zanikl unavený hlas, pomozte mi, lidé.

Slušný člověk má jedinou možnost, jak přežít mezi gaunery: stát se jedním z nich. Koneckonců o jednoho víc nebo míň...

Nebuďte blanické rytíře, i kdyby bylo sebehůř. Koho by ti chudáci měli mlátit dřív?

Úpadek společnosti signalizuje, že je třeba vnést víc kultury do kultury.

Z bulváru víme o některých blbech, alkoholících, gaunerech a štětkách mezi celebritami společnosti a showbiznyso. Vědět o všech bychom snad ani nechtěli.

Mladé dívky mají proti starším ročníkům výhodu. Pestrá minulost je teprv čeká.

LADISLAV MUŠKA se narodil 17. září 1928 v Semilech. Po svém otci se vyučil sladovníkem a během zaměstnání studoval v Praze sólový zpěv. Dva roky nejdříve zpíval v Armádním uměleckém souboru, od roku 1951 byl členem ústecké opery. Měl zde úspěch, že sboristy se stal brzy sólistou opery. První svou povídku napsal i otiskl v roce 1956. Publikoval v okresních, krajských i celostátních novinách, časopisech a sbornících. Je znám z Literárních novin, z Hosta do domu a z Plamene. O Muškovy povídky projevovala zájem i zahraniční

periodika, publikoval v NBI, v Polu, v časopise West to day. Rozhlas vysílal jeho povídky, pásma a dvě hry. Publikace ze šedesátých let: *Na silnějším konci prutu* (povídky, SN Liberec, 1962), *Tě všechno člověk* (spoluautor, SN Liberec, 1964), *Pobádky z Hubaté Pohody* (SN Liberec, 1965), *Pátého dne stvořil rybu* (povídky měly vyjít v roce 1970, avšak přesto, že knížka byla už vytištěna, byla zakázána a zlikvidována). Ladislav Muška byl totiž po roce 1968 potrestán zákazem publikovat. Kdekoli se objevilo jeho jméno, např. v Ostravském

večerníku nebo ve Vlastě, byly redakce upozorňovány, že jde o „nevhodného“ autora. V té době se časopisecky uplatnil pouze pod šifrou. Jeho *Pibovatou princeznu* hrála divadla pod pseudonymem. V inkriminované době zaslal svou sbírku povídek do renomované literární soutěže a ačkoli získal hlavní cenu, sbírka nevyšla, protože se dodatečně ukázalo, že jde o zakázaného autora. V osmdesátých letech psal většinou anonymně, pro divadlo v Ústí nad Labem inscenoval 7 let (4 premiéry ročně) cyklus představení pro děti *Pojďte si brát*. Po listopadu 1989 inicioval znovuvzkříšení časopisu Severočeský dialog a stal se jeho redaktorem. Záhy měl autor v Severočeském nakladatelství již v sazbě připravenou knížku *Hvězdy přicházejí později*, avšak nevyšla, neboť nakladatelství bylo zrušeno. Od devadesátých let opět publikuje: *Amorek má mušku* (aforismy, Horák, Ústí nad Labem, 1991), *Kočky přes cestu* (causerie, Magnet, 1991), *Vážení truchlící a ostatní hosté* (autentické zápisky, Fabio), *Příběhy stříbrných rybníků* (Blahoslav, 1993), *Malířův kocour a kocourův malíř* (Blahoslav, 1994), *Zápisky z cest za tajemstvím ostrova Žena* (epistoly, Fabio, 1997), *Dovolíte, signore Giacomo* (aforismy, Kapucín, 1998), *Jediný na světě* (bibliografie, Fabio, 1998), *Ostrov u čtyř olší* (Albatros, 1999, kniha získala soutěžní cenu), *Hrůůůzy ústecké opery* (Město Ústí nad Labem, 2000, ilustrace Miloš Nesvadba), *Můj táta Bivoj* (Městská knihovna v Semilech, 2000, ilustrace Vladimír Komárek), *Postřehy* (aforismy, Luděk Kovář – Gumruch DTP, 2000), *Co dům dal* (aforismy,

Louč, 2001), *Žena... je tvé jméno* (ŽÁR, 2002), *Miláčekové* (PF 2002 spolu s Boženou Klímovou), *Jako chmýří pampelišek* (2003), *Zlato* (2003), *Nezabolí jazyk od dobrého slova* (spoluautor, Knižní klub, 2004), *Ve věku náhradních dílů* (Severočeská vědecká knihovna a Severočeský klub spisovatelů, 2006), *Má přítelkyně a já včetně psa Maxmiliána* (Severočeská vědecká knihovna a Severočeský klub spisovatelů, 2006), *Nenechám si tě vzít* (Severočeská vědecká knihovna a Severočeský klub spisovatelů, 2008) a *Veronika vražednice* (Dauphin, 2009), za níž mu byla v roce 2009 udělena cena v kategorii *Kniha roku České sekce mezinárodní asociace autorů detektivní literatury AIEP, Přestupní stanice štěstí* (Dauphin, 2010). Závěrem roku 2008 mu byla udělena *Cena primátora města Ústí nad Labem* za přínos ústecké kultuře. V novinách a časopisech vycházelo autorovi několik prací na pokračování, mimo jiné historický román *Na stopy padal sníh*, kde zdůraznil etickou kategorií husitství, ale knižně nikdy nevyšel, spolu s Marcelou Zlatohlávkovou vydal drobnotisky aforismů *Bílé myšlenky I., II., III.*, a *Proč koušeme, my psi?*, je spoluautorem řady sborníků, recenzuje poezii i prózu, je zastoupen ve sborníku *Devla, Devla* (Dauphin, 2008). Ladislav Muška v současné době pracuje pro řadu novin a časopisů v Čechách, na Moravě i za hranicemi. Publicistiku pokládá za dobrý způsob, jak se vyjádřit k některým aktuálním problémům doby. Je členem Masarykovy dělnické akademie a Obce spisovatelů. Pořád je předsedou Severočeského klubu spisovatelů.

Texty


 Stanislav Kubín

Slova, slova, slova...

...tak zní úryvek z monologu prince Hamleta v Shakespearově hře. „*Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh*“. To pro změnu je zase začátek Evangelia podle Jana. Na téma „slovo“ bylo napsáno a vyřčeno tolik slov, a je to téma natolik silné, že jsem se mu nemohl vyhnout ani já, jak pozorný čtenář jistě zaznamenal v řadě mých esejů i vernisážních promluv. Ale zároveň také platí, že když je něčeho moc, bývá to až příliš a u slova to platí vícenásobně. A nastává problém, jak minimem slov říci hodně a výstižně. Protože i se slovy je to jako se stro- my, kdy kvůli nim přestáváme vidět les, kdy líbivá slovíčka nám zastiřou pohled na radosti, ale i bolesti a strasti lidí kolem nás. Kdy přestáváme žít se slovy, ale vedle nich, zatím co ta důležitá slova nás míjejí, aniž by se nás jakkoliv dotkla.

Pokušení slov spočívá také v tom, že se někdy snažíme sdělit nesdělitelné. V tom má před slovem větší výhodu hudba nebo obrazy. Víte, ve svých věcech mám založen snímek, na němž jsou dvě malé černé děti. Snad bratr se sestrou. Ten snímek je z New Orleansu a byl pořízen v čase apokalyptických záplav v tomto městě. Plačící mladší bratříček se zoufale tiskne ke své sestřičce, jíž není více jak osm, devět let. Ona nepláče, ale výraz její tváře – to je dech beroucí mix boles- ti a vzdorování osudu, odhodlání ochránit bratříčka navzdory celé té apokalypse kolem nich. Je to hrdý i trpící výraz madony, čelící nezměrné tragedii. Podíváte-li se na tento obrázek, sevře se vám srdce. Pod dojmem tohoto výjevu vznikly ver- še – *Madona z Orleansu*. Přes veškerou snahu autora jsou to však jen slova, která nedokáží vyslovit a popsat, co je na tom obrázku, vystihnout co vyzařuje z tváře té dívenky. I v tomto případě obraz, jako v mnoha jiných situacích, daleko silněji a působivěji vypovídá mnohem víc než přemíra slov.

Gerald Messadié ve své knize „Případ Máří Magdalény“ vkládá do úst Ježíšo- vých tento výrok: „*Slova jsou směšně nicotná. Slova jsou bláhová marnivost lidí. Mar- nivostí je i snaha slovy o této marnivosti svědčit. Avšak slova jsou i nejlepší věc, pokud obsahují ducha, a nejhroší, pokud je v nich marnivost těch, kteří je pronášejí. Neboť marnivost a malichernost jsou Satanovy drobné mince.*“

Tyto drobné mince marnivosti autorů i „autorů“ zaplevelují jazyk, literaturu i náš život vůbec. Je skutečně velmi obtížné nalézat slova s váhou a zvukem kovu dobré zvonoviny. A také proto skládám opakovaně poklonu Robertu Fulghumovi za to, co vyslovil ve své knize „*Slova, která jsem si přál napsat sám*“. Na mysl se totiž často derou slova, o kterých s menší či větší jistotou tušíme, že je vyslovil již někdo před námi a pravděpodobně i někdo, či někteří, ještě před ním. Slovo, jež bylo na



počátku všeho, se k nám vrací přes předěly generací i věků a je dobré, když je to slovo, které má stále svou „přidanou hodnotu“, svou sdělnost.

Vracím se často k R. Fulghumovi. Tak jako on i já považuji za důležitější než obavy z plagiátorství být nechtěného fakt, že sdělená slova jsou znova uvedena na svět, předložena člověku, a tak nezapadnou. Je zcela možné, že pozorný čtenář si v řadě případů občas řekne „... *ale to už napsal (řekl) ten a ten...* “. Věřím, že v drtivé většině nejde o vědomé plagiátorství. Spíše se jedná o jev, který popsala již Lilian Hellmanová, a který se nazývá *pentimento*. Projevuje se tím, že po určitém čase na namalovaném obraze nastává prolínání spodních vrstev původní malby. A tak i slova již jinými před námi objevená „...*prorostla do našich životů, stala se součástí našich kréd.*“ (R. Fulghum). Je to prostě tak – těžko objevíme jiná slova, než která zde již jsou. A jde o jejich uspořádání a užívání. Aby se stala oněmi základními kameny domů našich životů. Jsou to „...*základy, které položili jiní před námi. V domě mého žití jsou i trámy vztyčené těmi, co tu byli přede mnou.*“

Pane Fulghume, díky. Lépe bych to nevymyslel.

Upravený doslov ke knize „Ponorná řeka“

STANISLAV KUBÍN se narodil v roce 1943 ve Velimi, člen Obce spisovatelů a Kruhu autorů Liberecka. Publikoval od mládí, již za svého pobytu na odborné škole v Brně, koncem padesátých let, kde se autorsky výrazně podílel na činnosti amatérského divadelního souboru. V roce 1987 bylo zúročeno jeho přátelství s Miroslavem Horníčkem zrodem cyklu pořadů „Přijďte k nám pobejt“, na které navázaly cykly „Povídání o naslouchání“ a „Doteky – plochy poznání“. Na těchto pořadech se podílel (s M. Horníčkem) až do roku 1991 spoluautorsky a jako dramaturg. Od roku 1992 je už jediným autorem scénářů pro tato talk show, jichž do roku 2009 napsal více než 150. Hosty těchto kontaktních pořadů byly desítky vynikajících osobností kultury, umění, publicistiky, vědy, medicíny a sportu. Je autorem řady

literárních pásem a kompozic (např. Lahodná vteřina, Letec a básník, Kam chodí vítr spát), vydal básnické sbírky: Dotýkání (1. vydání Rubato 1999, 2. vydání Blahoslav 2002) Čas zastavení – čas Perseid (Blahoslav 2003), Klečící Bůh (KAL 2003), Oblouk návratu (Oftis 2006) a Ponorná řeka (2010). Napsal více než 150 esejů Epištolní a jiná zamyšlení, a také libreto literárně-hudební kompozice „Laudatio pro Antonína Dvořáka“, jež je veřejností velmi příznivě přijímána. Je rovněž autorem desítek vernisáží výstav výtvarníků a také filozofických i polemických článků, především v církevním tisku. Spolupracuje s Českým rozhlasem (ČRo2 Praha, jako host pořadů Dobré jitro, Nokturno nejen pro osamělé) a s redakcí náboženského vysílání České televize Brno, přispívá do Radia Proglas.

Lucie Hauserová

Jen tak mezi řádky...

Přátelé přicházejí a odcházejí stejně jako písnička, kterou v sobě slyším hrát. Když jí seberete pár not, nebude znít tak krásně jako dřív. Upletla bych si žebrík ze splněných snů a stoupala bych po něm výš a výš. A přátelé, ty lesklé hvězdy, bych uchopila opatrně do dlaní. Vrátila je zpátky na zem. Přátelé vám plní přání, a když věříte, tak i zázraky.

Nikdo nemá právo mi je brát. Připadám si najednou jako hvězdář, pečující o každou, byť sebemenší hvězdičku. Starý muž v otrhaném plášti z šedé mlhy, vlastníci dalekohled, který dohlédne až do dalekých hlubin vesmíru. Proč mi stále odcházejí? Přátelé jsou jako hvězdy, ne kamarádi, ale opravdoví přátelé. Kterí dokážou rozjasnit oblohu v dobách, kdy by to nikdo nečekal. Chce se mi plakat při pomýšlení, že už je nikdy nevidím. Zdá se mi, že jsem tu zůstala sama. Jako starý hvězdář čistící sebemenší hvězdičku. Sedící v rozhledně plovoucí vesmírem a proudem času.

Asi bych měla jít dál nebo si zase spálím prsty.

Důležité věci nejdou uspěchat, většinou pospíchají sami. Nikdo na světě nestojí za to, abychom pro něj plakali, a stejně tu sedím a pláču. Co mám dělat, když hvězdy ani nešeptají? Bolí je snad něco víc než nás? Musíme si dávat pozor na naše přání, aby se nevyplnily. Mám pocit jako by na mě spadly stěny.

Je to možná jenom touha po lepším životě. Sám náš život píše příběhy a mnohokrát zajímavější a nebezpečnější než spousta akčních filmů. Život je krutý sám o sobě, tak proč si ho ještě ztěžovat? Chybíte mi, ale hřeje mě pocit, že na vás nikdy nezapomenu. Nebe je pod mrakem, asi bude pršet. A v duši mám stejný pocit, že mi to tam bouří. Jenže když se člověk zadívá na obzor zahalený do mlhového oparu, neví, jestli tam svět končí, nebo začíná. Ale když je mi smutno, což je poslední dobou skoro pořád, vracím se vzpomínkami do Anglie. Směřuji se s vámi a mám zase krásný den. I když tady nehnutě sedím, mám pocit, že jsme spolu zase v Brightonu. Myšlenkami chodím londýnskými ulicemi a přehrávám si je stále dokola. Asi jsem se konečně našla. Tu mojí dlouho hledanou a postrádanou část. Ráda bych se tam vrátila. Stejně se bojím, že budu srovnávat. Stalo se a já tu píšu tyhle řádky, které nikomu kromě mě, nic neřeknou. To nevadí. Mám otevřené dveře plné jiných možností. A možná je to to, co mi celou dobu chybělo. Možná smích, možná říkat, co si myslím. A možná právě ten pocit..., že o mě někdo může stát, i když nejsem nejkrásnější na světě. Hledají věci schované uvnitř. A to mám na nich ráda. Mám pocit, že mi těch 15 let něco unikalo. Není to ani pár dnů a mně to čekání připadá jako věčnost. Věčnost, která se nekrátí. Jenže když jsem se podívala do zrcadla, měla jsem pocit, že jsem za tu dobu strávenou v Anglii



zkrásněla. Jako by ve mně zažehli jiskru sebejistoty, protože jsem pořád stejná, ale připadám si hezčí. Ta volnost mi chybí. A touha po ní je silnější než touha po dobré škole. Ale stejně tu sedím s myšlenkou, že na ty báječné přátele nikdy nezapomenu.

Stačí se podívat

Stačí se podívat z okna a pak se určitě budete smát. Všimnete si věcí, které jste celou tu dobu měli před očima. Prostě jste tu krásu okolo přehlíželi. Najdete místa, o kterých se vám mohlo jenom zdát. A netvrdte mi, že to tak nebude. Stačí se jen rozhlédnout okolo sebe. Zpomalit z pouličního šumu a jen poslouchat starý dub, který jste objevili za domem. A přitom byste tvrdili, že tam ještě včera nebyl. Stačí jenom jedna volná neděle a všechno se ve vás změní. Zastavíte se a ani nebude vědět proč. Když ale pak dopadnou sluneční paprsky mezi barevné listy, bude to ještě intenzivnější. Jako blesk z čistého nebe. Načerpáte sílu, o které jste doposud nevěděli, a věřte, že se to stane.

Smutná

Když je člověk nešťastný,
No, těžko se to říká.
Když člověk potká neštěstí,
Udělá z něj nešťastníka.

Sebere mu víze a touhy,
Přátelství nebo chuť si hrát.
Takový člověk je země vyhnán,
Nemůže milovat.

Je bláhovým hledačem,
Bez map či kompasu.
Hledat odpovědi v nebesích
Nebo zabodnout meč do pasu.

Dřív padnul by pro krásu,
To by na to kýv.
Hledal by se v bolestech
Bodl by a pak... to samé jako dřív.

Když je člověk nešťastný,
Hledá pro sebe...
Slovíčko podpory, kapičku vody,
A ten nejtajuplnější červený cit.

Jen tak málo mu stačí.
Naplnit kapsy a nahradit vše,
čemu se říká štěstí.



Ahoj, já jsem Štěstí

Máš mě i nemáš.

Chodím si jen tak a na jednom místě moc neposedím.

Lidem, co si mě zaslouží, špetku zlata dám,

Dámy, páni, no tak přece

Jednou za čas, povídám.

Ahoj, jsem Štěstí,

Tak už mě znáš.

Jsem do mokra i do pohody.

Pro někoho jsem zlato a pro někoho nic

A přece se zrcadlím v kapičce vody.

LUCIE HAUSEROVÁ: je mi 14 let. Od mala píšu básničky a povídky, ráda tančím, zpívám a kreslím. Od první třídy chodím do Severáčku a na balet do ZUŠ Liberec. Mám

ráda historii, a to nejen v knížkách. Tančení dobových tanců se věnuji ve skupině The Wings ve Větrníku. A všechno mě to moc baví.

Marie Dolistová
PANÍ ZDISLAVA Z LEMBERKA

nové knihy



Marie Dolistová
PANÍ ZDISLAVA Z LEMBERKA
PANĪ ZDISŁAWA Z LEMBERKA
KNJENĪ ZDISŁAWA Z LEMBERKA
FRAU ZDISLAWA AUS LEMBERG
SINJORINO ZDISLAVA DE LEMBERK
LADY ZDISLAVA FROM LEMBERK

Knížka vyšla pod nakl. Řád r. 2009. Jedná se o poetickou skladbu i s krátkým životopisem, přeloženou do pěti jazyků. Děj, jak známo, se odehrává v Libereckém kraji. Publikace obsahuje též historické údaje a malé fotografie basiliky v hnědé barvě. Text je v češtině, v němčině, polštině, lužické srbštině, esperantu a angličtině. Cena 50 Kč plus poštovné, pokud se zašle zájemci. Stačí objednat na e-mailu mari-dol@centrum.cz. Knížečka je k dostání též v dominikánském klášteře v Jablonném v Podještědí.

Recenze jako interview



„Přečti si tuto knihu“, řekl mi přítel, „a zkus na ni napsat recenzi“. Po přečtení se knížka ježila spoustou záložek a nebyla jediná stránka, kde bych si obyčejnou tužkou jemně nepodtrhl myšlenku, jež mne zaujala. Často i celé pasáže. Vždy mne naplňuje dobrý pocit, když to, co cítím, ale ne tak zcela dovedu naformulovat sám, dokáže někdo jiný lépe a pregnančněji. Autor knihy na první pohled vytáhl do boje za obnovení historického postavení a úlohy mužů ve společnosti i církví a často užívá – se zřejmým despektem, zkratku KMM – křesťanský milý muž. Ale buďme spravedliví. Téma, myšlenky v knize obsažené, se týkají i žen. Autorovi jde o narovnání vztahů jak mezi pohlavími, tak i generacemi a ve spo-

lečnosti vůbec. Poukazuje na syrovou skutečnost – rozpor mezi „načančanou“ fasádou a zdevastovaným interiérem. Jednotlivců i církví. Jsem přesvědčen, že žádná církev není výjimkou, že v každé z nich, a dost často i ve vysokých funkcích jsou KMM, kteří se svým (ne)činním o tuto devastaci přičinují. Když jsem dočetl, konstatoval jsem, že formou klasické recenze bych se dopustil neodpustitelného zjednodušení, hraničícího se zkreslením. Proto jsem se rozhodl pokusit se o jakési fiktivní interview:

Paule Coughline, vaše kniha je silně inspirující podnět k novému a odpovědnějšímu promýšlení řady otázek, jež jsou – bez ohledu na denominaci – obcházeny, tiše opomíjeny, protože pravdivá odpověď má brizanci dynamitu. Také, zejména v prvních třech kapitolách, velmi často používáte expresivní výrazy a tón. Ale – co jste viděl jako to hlavní, při psaní své knihy?

Především mi šlo a stále jde o vyzdvížení biblického pojetí mužství, které je v příkrém kontrastu vůči modelu, jenž převládá v naší kultuře a církvích.

Jde tedy o jakýsi antifeminismus a o vzpouru vůči dnes tak často adoranému genderismu?

Genderismus – to je příbuzný rasismu. Podobně jako rasismus vede k předsudkům, posměvačství i násilí a nespravedlnosti. A podobně jako rasismus i genderismus

zbavuje lidi (hlavně muže) jejich identity a důstojnosti. Ve sborech, napříč denominacemi, převládají ženy. Mají-li se do sborů vrátit muži, budeme potřebovat notnou dávku zdravého selského rozumu. Nikoliv genderové bádání.

Chápu, že je nutné někdy trochu zevšeobecňovat, jindy se vyjádřit expresivní zkratkou. Vy vycházíte především ze znalosti evangelikálního prostředí, ale jsem přesvědčen, že myšlenky, náměty a návrhy ke změně přístupu k biblické zvěsti lze uplatnit ve všech denominacích.

Především – je před námi cesta ke svobodě. Začíná vysvětlením, kde se na počátku stala chyba. Nikdo se nerodí jako pasivní „milý“ muž. Stane se jím až výchovou. Kdysi jsem byl také takový, ale pak jsem prožil něco podobného, jako Saul u Damasku. Zakusil jsem Krista s jeho skutečnou, drsnou spravedlností. I já jsem totiž kdysi uvěřil karikatuře „mírného, pokorného a laskavého“ Ježíše, protože jsem podlehl soudobému křesťanskému tlaku, který měl Boha učinit „stravitelnějším“. Ale: beránek Boží je rovněž lev z Judey. Mějme to na paměti.

Nelze přehlédnout opakující se motiv vaší knihy, jímž je mužství a jeho obrana.

Manželství, církve i společnost jsou na tom nejlépe, mají-li v účtě stejnou mírou jak ženství, tak i mužství. Jde o jinakost, která je jako dvě doplňující se ingredience pokrmu. Přezneme-li význam jenom jedné z těchto přísad, pokrm se stane nepoživatelný. Nesmíme také propadnout blu-

du unisexu. >Bůh stvořil člověka aby byl jeho obrazem; stvořil ho aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil...< (G 1,27). Muže a ženu – nikoliv unifikované bezpohlavní tvory. Snaha potlačit zákonité projevy mužství, aby projevy jeho chování byly „politicky korektní“ (genderově) správné, je přece popřením evangelní zvěsti. Současná kultura, včetně církví, se od zdůrazňování rozdílu mezi pohlavími vychýlila do opačného extrému, který popírá fakt, že muži a ženy se odlišují nejen fyzicky, ale i emocionálně a psychologicky. Chce vytvořit šedou masu milých, nekonzfliktních tvorů.

Synonymum „milý“ užíváte s dost dehonestujícím příděchem. Co je na tom špatného být milý?

Jde o to, co máme na mysli, používáme-li toto klamné, přizpůsobivé označení. Pomyslete na „milé“ lidi, které znáte, a položte si otázku: postaví se proti nespravedlnosti? Budou bojovat, nastane-li ta nutnost, proti tomu, co považují za nespravedlivé? Drtivá většina těchto „milých“ lidí na to vnitřně nemá. Neumějí vstoupit do zápasu se zdroji trápení na tomto světě tak, jako to činil Ježíš a jak nám to přikázal. Milí lidé jsou možná příjemní, nikoliv však dobří. Usilovat o spravedlnost znamená jít i do konfliktů a milí lidé jsou ze zásady nekonzfliktní. Někdy jsme si popletli příjemnost se spravedlností, ačkoliv v Písmu čteme, že spravedliví jsou směli jako lvi.

Pochopil jsem dobře, že váš odpor proti „milým“ lidem je vlastně tažení proti pasivitě? Citujete ve své knize



Billa Hybelse, který tvrdí, že „...pasivní křesťané odrazují nekřesťany od víry...“

„Bezzubí“ křesťané nepůsobí nijak pozitivně. Hledající lidé obdivují ty křesťany, kteří se nebojí zaujmout jasné stanovisko. Hledající lidé si nevážší slabých křesťanů. Touží poznat kohokoliv, kdo jasně řekne, co je pravda, a pak tu pravdu bude hájit celým svým životem. To je to, co „milí“ křesťané nedokáží.

Při povrchním, zběžném přečtení vaší knihy může vzniknout dojem, že v ní až příliš straníte mužům, opouštíte ženám a mnohý osten vašich slov směřuje vůči církvím...

...a oprávněně. Když jsem poznal, jak pokřivené učení církví ve svém důsledku znevažuje muže, byl jsem v pokušení odejít. Mnozí odešli a v této knize se můžete setkat s jejich svědectvím. Hněvají se na svou kulturu, na svou církev, svého Boha. Někdy obrátí svůj hněv proti ženám. Tato kniha je zčásti inspirativní, z části návodná. Nikde v ní ale nenajdete soublas se zneužíváním, či jakékoliv ospravedlnění špatného zacházení s jinou lidskou bytostí... Tato kniha je ovocem mých snah o vytvoření prostoru pravdy a síly pro sebe i jiné muže, kteří milují Boha, ale kteří se už nechtějí nechat ostouzet za své mužství. Nemohu jinak, a tak tato kniha je něco jako manifest, který Luther přibíl na vrata wittenberského kostela. Říkají nám – chovejte se jako Ježíš, ale je nám předkládán jeho neúplný portrét. Potřebujeme vidět a napodobovat celého Ježíše, který je jak jemný, tak i drsný – i vše, co je mezi těmito dvěma

póly. Znamená to překonat staré předsudky i obavy.

Tento rozhovor by mohl trvat další hodiny i dny a stále by byl podnětný. Napadá vás nějaké shrnutí na závěr?

To, co ve své knize říkám, je na hraně – někteří řeknou, že již za hranou – toho, čemu se běžně říká „křesťanský život“. Ne každý bude s mými závěry soublasit. Prosím o laskavost – učiňte si úsudek, až knihu pečlivě přečtete. Ale tuším, že v jednom se shodneme: naše životy nejsou správně zakotveny a tento stav trvá již dlouho. Je na čase zkusit jiný přístup. Jít za Bohem je někdy těžké. Nakonec je ale mnohem těžší za ním nejt.

Vážení přátelé, čtenáři – zatřásl o s vámi někdy něco tak, že jste pocítili, jak se obrací naruby vše, co jste dosud znali, a jak se vám v plnosti odkrylo dosud jen tušené? Ne? Pak si přečtěte knihu *„Již nikdy více „milý křesťanský chlapec““*.

Autor Paul Coughlin, překlad Dan Drápal, vydalo nakladatelství „Návrat domů“ Praha, 2009.

Fiktivní rozhovor s autorem Paulem Coughlinem s použitím citací z jeho knihy vedl Stanislav Kubín.



Stanislav Kubín

Projekt

Neslyšící mezi námi 2011–2012

podporuje Konto bariéry



Příspěvek na kurz českého znakového jazyka,
který se bude konat v Krajské vědecké knihovně v Liberci
od října (50 lekcí).

Příspěvek na nákup DVD nosičů a knih na téma Neslyšící.

Děkujeme!

více informací na
www.kvkli.cz

Krajská vědecká knihovna v Liberci (KVK)

e-mail: library@kvkli.cz

www.kvkli.cz

Kruh autorů Liberecka (KAL)

e-mail: jakub.sebelka@volny.cz

http://mujweb.cz/www/kallb

ISSN 1214 - 2751

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

*Vedle vrcholků krkonošských a jizerských objevila se v Čechách
Mnozí odvážlivci, když se octli na počátku velikolepého měsíce června*

V zámku bylo práce a běhu o překot.

Pamatuji to jako dnes, ač od té doby uplynula třetina století.

*Blázniviny se rozsévají
Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždáš-li míti!*

Who's there? Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. Nothing is there!

Die Welt ist alles, was da ist.

A me, mamó, adarig džav, so me tuke adaj mukha!